

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 7 de maig del 1936

SUMARI

S'obre la sessió a un quart de sis i dotze minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Llegida l'acta de la sessió anterior, el senyor Canturri demana que hi consti el seu vot favorable en la proposició aprovada de ratificació de confiança al Govern de la Generalitat, cosa a la qual accedeix la Presidència.

S'aprova l'esmentada acta.

Ordre del dia:

Precs i preguntes.

Prec del senyor Riera a l'honorable senyor Conseller de Governació sobre la confecció del Cens Electoral.

Li respon el senyor Conseller.

S'adhereix al prec el senyor Ibars.

El senyor Riera rectifica, donant les gràcies.

Prec del senyor Armendares a l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret, relacionat amb la sobirania de la Llei de Contractes de Conreu i la repressió pels fets del 6 d'octubre del 1934.

S'adhereixen al prec, ampliant-ne el contingut, els senyors Farreres i Duran, i Fronjosà.

Resposta de l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret als tres citats senyors Diputats.

Rectificacions dels senyors Armendares i Conseller de Justícia i Dret.

Lectura d'un Projecte de Llei relatiu a l'establiment d'un procediment de suspensió del procediment administratiu per al cobrament de les quotes d'exaccions municipals. Passa a la Comissió.

Votació definitiva de la Llei referent a la segregació d'una part del terme municipal de Sant Boi de Lluçanès, per tal d'ésser agregada al Municipi de Perafita.

Resta aprovada per unanimitat, en votació ordinària i amb el quòrum reglamentari.

S'aprova, així mateix, definitivament, en votació ordinària, per unanimitat i amb el quòrum reglamentari, la Llei referent a la segregació de les barriades de Cogullada i Hostalets, del terme municipal de Seva, per tal d'ésser agregades al Municipi de Balenyà.

Igualment, i amb les mateixes circumstàncies que les dues anteriors, resta definitivament aprovada la Llei referent a la pròrroga de les autoritzacions contingudes en les Lleis del 13 d'abril del 1933 i 19 de març del 1934.

Discussió del dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei relatiu a il·legitimitat dels acords de les Autoritats i Organismes de nomenament governatiu que regiren la vida municipal catalana durant el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i 19 de febrer darrer.

Es dona lectura a una nova redacció dels vots particulars presentats al dictamen per la Minoria d'Unió Socialista.

Oberta discussió sobre la totalitat del dictamen, després de declarar la Comissió que el manté, consumeix un torn en contra el senyor Simó i Bofarull.

Durant la intervenció del senyor Simó i Bofarull, ocupa la presidència l'honorable senyor Vicepresident segon de la Cambra, senyor Martínez i Domingo, reprenent-la abans de finalitzar el discurs l'honorable senyor Joan Casanovas.

El senyor Fronjosà intervé en segon torn, i, per allusions, parla el senyor Duran i Ventosa. Se suspèn el debat.

Lectura d'un dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei autoritzant l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat perquè pugui incloure, com a cas especial, en el Pressupost extraordinari del 1936 que té en tramitació, en concepte de crèdits reconeguts, obligacions pendents per un total import de 3.600,889'12 ptes.

Lectura d'un dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei aprovant la segregació del Submunicipi de Serra d'Almós del terme municipal de l'Ajuntament de Tivissa, per tal de constituir-se en Municipi independent.

Ordre del dia per a la sessió de divendres.

S'aixeca la sessió a tres quart de vuit de la vetlla.

S'obre la sessió a un quart de sis i dotze minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc roig hi ha l'honorable senyor Conseller de Governació.

Un senyor Secretari dona lectura a l'acta de la sessió anterior.

El senyor Canturri demana que consti en acta — i la Presidència hi accedeix — el seu vot a favor de la proposició incidental presentada i aprovada en la sessió del dia anterior, ratificant la confiança al Govern de la Generalitat de Catalunya.

És llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

La confecció del Cens Electoral

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Riera.

El Sr. RIERA: Senyors Diputats i senyor Conseller de Governació: M'adreço a la Cambra per a fer un prec al senyor Conseller de Governació, i he de confessar, abans de desenrotllar el prec, que no sé si fins a cert punt podria dir que és germà d'un altre que vaig formular temps enrera, i no sé tampoc si el senyor Conseller de Governació podrà contestar-me amb la certesa i amb l'eficàcia que jo desitjaria. Aquest prec fa referència, senyors Diputats i senyor Conseller de Governació, a la confecció del cens electoral; interessa a Catalunya, a tots els pobles de Catalunya, però d'una manera especialíssima a la ciutat de Barcelona.

El que ha passat amb la confecció del cens electoral, particularment en la confecció del cens electoral de la ciutat de Barcelona, tot i votant-se amb les llistes de l'any 1933, és que aquelles llistes van ésser vulnerades. Senyors Diputats i senyor Conseller, per referències que han pogut constatar els ciutadans de Barcelona, a la ciutat de Barcelona tan sols es varen treure 29,000 electors de les llistes, 29,000 electors que en les eleccions anteriors havien votat, i que ara, tot i tractar-se de les mateixes llistes, s'han trobat sense vot. ¿I què passa en aquest moment o què passarà el dia que vinguin noves eleccions? En aquesta confecció última ja sabeu, senyors Diputats i senyor Conseller de Governació, qui eren els que componien les Junes del Cens electoral; un Alcalde gestor, un Jutge gestor; no un Alcalde popular, o sigui el Regidor que havia tingut més vots i que és el que en representació de l'Ajuntament ha d'ocupar un lloc en la Junta del Cens.

(Entra l'honorable senyor Conseller d'Economia i Agricultura.)

Per tant, en aquest cens, com pot demostrar-se per reclamacions i per infinitats de cartes que obren en el meu poder i que poso a disposició de la Cambra, de la Presidència de la Cambra i del senyor Conseller de Governació, no tan solament no es va complir amb aquells requisits legals que comporten el temps determinat per a fer la confecció del dit cens, sinó que, a més, ens vàrem trobar en una infinitat de pobles en què ni tan sols es varen posar les llistes al públic, per tal que els ciutadans poguessin fer les reclamacions, inclusions i exclusions que eren del cas.

(Entra l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret.)

Jo, diverses vegades, vaig acudir personalment als representants de la Junta Provincial del Cens, i els representants de la Junta Provincial del Cens

de bones paraules prou me'n varen donar, però de certificacions cap; no hi hagué manera d'obtenir certificacions. Hi hagué vulneracions.

I el dia que es facin les confeccions de les noves llistes electorals, quan hagin d'anar a votar novament els ciutadans de Catalunya — i em penso que això deu passar igualment a tota Espanya — ens trobarem, a causa de la vergonya d'aquesta confecció feta d'una manera arbitrària per una gent que no corresponia ésser en aquestes Junes del Cens, ens trobarem amb una infinitat de ciutadans i ciutadanes que no podran anar al seu dia a emetre el sufragi, fent ús del seu dret, com els altres ciutadans.

Ara bé; jo, en començar aquest prec, deia al senyor Conseller de Governació que potser no em podria contestar d'aquella manera concreta, clara i categòrica que caldria per a posar-hi aquest remei. Però, senyor Conseller de Governació, sé efectivament que aquesta qüestió no és una qüestió competent exclusivament de nosaltres, sinó que és competent, com saben els senyors Diputats, d'Estadística. Jo reclamava, i penso que amb això comparteixo el pensament de tots els senyors Diputats, jo demanaria que el senyor Conseller de Governació posés tot l'interès necessari perquè se subsanessin totes aquestes importantíssimes llacunes per a les noves eleccions, anant aviat a una nova confecció del cens, a fi que tots aquells que foren foragitats — i perdoneu-me l'expressió — puguin altra vegada tenir dret a votar, car la llei facilita que puguin tenir aquest dret tots els ciutadans de Catalunya i d'Espanya. Res més, senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Breus paraules per a contestar al meu estimat company el Diputat senyor Riera. El problema de què ha parlat és realment de tot interès. Tot el que signifiqui fer un cens electoral que respongui a la realitat, que sigui un cens electoral depurat on no hi figurin més que els ciutadans que tenen dret a votar, tot el que sigui la depuració del sufragi universal és una obra d'alta importància; perquè, vivint com vivim en règim democràtic, naixent la nostra representació i la representació de tots els components de les Corporacions públiques, del sufragi universal, és de tot interès que aquest cens electoral respongui a la realitat.

Efectivament, el senyor Riera s'ha referit al moment en què s'inicià la confecció del cens electoral. No hi ha dubte que iniciant-se el cens havent-hi a Catalunya una sèrie d'Ajuntaments suspesos, trobant-se en ple estat de guerra, tancats els centres polítics, perseguits molts ciutadans, no hi ha dubte que, no podent fer ús de llur dret aquests ciutadans, ni podent fer ús de llur dret els partits polítics que tenien els centres clausurats, de col·laborar a aquesta purificació, a aquesta tradició, a aquesta rectificació del cens electoral que anualment se celebra, fóra de desitjar que s'anul·lessin totes les operacions que fins aquest moment s'han practicat, per a tornar a encomanar als Ajuntaments de sufragi popular, als Ajuntaments resta-

blerts després de les eleccions del 16 de febrer, les operacions de renovació o de rectificació electoral.

Però sap molt bé el senyor Riera, i ell ja ho ha indicat, que no és una cosa que estigui a les nostres facultats. Tot el que es refereix al cens electoral depèn únicament i exclusiva del Poder central; la Generalitat de Catalunya té funcions similars en el que es refereix al cens de població, i saben els senyors Diputats que actualment s'estan verificant aquestes operacions i s'estan fent en una manera d'absoluta legalitat, procurant iniciar per primera vegada a Catalunya un cens de població que respongui a la realitat. El cens electoral és una cosa similar, però totalment distinta, i això depèn del Poder central. El Govern de Catalunya, en aquest sentit, no pot fer més que recollir el prec del senyor Riera, fer-lo seu, i transmetre'l al Govern de la República; en aquest sentit tingui la seguretat el senyor Riera que el Govern de Catalunya farà les gestions necessàries per a veure si es pot aconseguir que siguin anul·lades les operacions de rectificació electoral per a tornar-les a començar a tots els Ajuntaments.

El Sr. IBARS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Ibars.

El Sr. IBARS: Senyors Diputats: Senzillament, per a adherir-me al prec del senyor Riera en la totalitat de les manifestacions que ha fet. Ens plau de fer constar que a Tarragona ens han donat tota classe de facilitats a Estadística, quan s'han demanat dades sobre el cens electoral. Res més.

El Sr. RIERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Riera.

El Sr. RIERA: Naturalment, no sóc jo qui hagi d'agrair aquesta adhesió tan amable de l'amic i Diputat senyor Ibars, perquè confirma una vegada més que les meves raons en aquest prec al senyor Conseller de Governació tenen un fons de veritat. És més: si jo tingués autorització per a poder donar una solució concreta, hauria indicat de quina manera s'havia de fer; però jo no he volgut endinsar-me en aquest prec al senyor Conseller de Governació, perquè considero que ni puc ni tinc autoritat per a fer-ho. Senyors Diputats, sabem que hi ha Ajuntaments populars que no es varen destituir, que són populars i no es varen destituir, perquè tots els Ajuntaments que governen per mitjà de l'elecció del poble, per la voluntat del poble, pensin com pensin i sentin com sentin, són Ajuntaments populars; vol dir això que hi ha Ajuntaments on no hi hauria necessitat d'anar a fer una nova confecció del Cens. Però és que hi ha molts Ajuntaments, i són la majoria, que es troben en aquest cas d'haver-lo de fer. Per tant, jo, amb tota aquesta modèstia meua, no puc dir al senyor Conseller de Governació que és el que a mi em sembla que s'hauria de fer. Jo he fet el prec al senyor Conseller de Governació, només d'ordre general, explicant aquests fets que es desentrotllaven a Catalunya, explicant aquestes arbitrarietats que havien passat en molts pobles, amb una infinitat de denúncies que tinc jo i que no sé si els Consellers o altres senyors Diputats les hau-

ran rebudes. Per acabar, dono les gràcies al senyor Conseller de Governació per l'amabilitat, per la certesa, per la intenció que ha tingut en contestar el meu prec. Res més.

Per la sobirania de la Llei de Contractes de Conreu. La repressió pels fets del 6 d'octubre del 1934.

El Sr. ARMENDARES : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Armendares.

El Sr. ARMENDARES : Senyors Diputats : Era ahir, en aquesta Cambra, que s'acabava un procés i es veien les virtuts que té el règim parlamentari, ja que es presentaven a la Cambra a respondre dels seus actes les més altes autoritats de Catalunya. Ahir, aquí, es va resoldre el procés del 6 d'octubre ; però ens enganyàrem, senyors Diputats, si nosaltres creguéssim que després d'això, ens haviem de donar tots plegats la mà i tot ja s'havia acabat ; després del 6 d'octubre va venir una repressió violenta. Als senyors que ahir s'havien posat al marge del debat és qüestió que nosaltres els fem intervenir, perquè en aquella repressió sí que indiscutiblement ells hi varen prendre una part interessantíssima. Suposo que la Cambra es farà ressò d'aquest sentit i exigirà responsabilitats, almenys responsabilitats parlamentàries, als que varen contribuir a aquella inhumana repressió. S'ha parlat moltes vegades de la repressió d'Astúries. Realment, la d'Astúries va ésser una cosa criminal i sagnant. Però a Catalunya tenim una escola de repressors que, sense fer les coses amb un mal tan intens, semblava com si s'encarnissessin amb els pobres vençuts, i de mica en mica els anaven perjudicant, i aquests vençuts encara després del triomf electoral, després del que ha succeït en tornar a lloc totes les coses d'abans del 6 d'octubre, encara no se'ls ha donat totes les satisfaccions complertes. I jo, que visc intensament totes les inquietuds del camp, jo que he viscut tots els neguits de la nostra pagesia, he de declarar que no estan completament satisfets. Seria injust si no confessés que les disposicions i els decrets promulgats pel senyor Conseller de Justícia i Dret han satisfet en part aquestes ànsies, però no completament. En la repressió, cal dir-ho, mentre els joves adictes a la Generalitat, el 6 d'octubre estaven a la presó o a l'exili, aquest esperit cavernícola de les dretes del nostre país anava mortificant els pobres vells, i anaven a les cases on el jove ja estava pres, i a aquests pobres vells, aprofitant-se del Decret del General Batet, anaven amb la Guàrdia civil, els propietaris, i, vulgues o no vulgues, els feien retornar aquelles parts que ells, per la llei, s'havien reservat per a pagar quan les Juntres Arbitrals haguessin resolt el conflicte que estava en litigi, i llavors els deien, amb paraules que punyien l'ànima d'aquells vells, que ja tenien prou de tenir el pubill o l'hereu a la presó, que si no volien firmar que els retornaven d'una manera benèvola aquelles parts, si no volien signar-ho amb les mans, el propietari, junt amb la Guàrdia civil, els deia que els farien signar amb el cap.

El Sr. FRONJOSA : Els treien a cops de culata.

El Sr. ARMENDARES : I amb això, senyors Diputats, nosaltres no seríem dignes de la nostra investidura parlamentària, ni hauríem complert amb les exigències del triomf del 16 de febrer, si nosaltres aquí no vinguéssim també a demanar responsabilitats a aquells senyors que ahir a última hora no varen votar la confiança al Govern i varen ésser els únics que acusaven el nostre Govern d'allò que tothom els havia absolt ; els havia absolt després de les eleccions i els vàrem absoldre nosaltres, i aquests senyors no varen voler-los absoldre, votant contra la confiança. Jo crec que nosaltres hem de continuar aquell procés i de la manera que sigui s'han d'exigir les responsabilitats que calguin en aquesta Cambra. Per tant, jo avui vull parlar només d'una part d'aquest procés, i és a veure com l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret, ell que, com dic, ha satisfet en gran part les ànsies de la nostra pagesia en permetre-li que es retornessin les terres, d'on se'ls havia tret de la manera més indigna, als pagesos que les havien cultivat i eren l'aliment de la seva vida, troba un procediment legal perquè aquelles parts que estaven en litigi, perquè aquells que s'havien retingut per haver presentat demandes de revisió o per haver tingut conflicte, ho retornin. Perquè, honorable senyor Conseller de Justícia i Dret, la nostra pagesia, que en els dies 7, 8 i 9 d'octubre, per una ordre del General, que va exigir-los, d'una manera ràpida, contundent, quan el seu esperit estava abatut per la dissort de tenir els joves de casa a l'ergàstula, els varen demanar d'una manera exigent i illegal, jo voldria que així com al principi feia l'elogi dient que la democràcia permet que els homes de la més alta magistratura vinguin a respondre davant del Parlament, nosaltres trobaríem que aquest mateix règim parlamentari i democràtic, si no li donem una mica de pressa, fóra insuficient per a satisfer aquesta justícia dels nostres pagesos que volen que com més aviat millor se'ls repari amb aquelles quantitats que els senyors propietaris, els senyors representants de les dretes catalanes, valent-se d'un General illeial, l'obligava a fer una cosa que no podia fer, en pocs dies. Jo desitjaria, honorable senyor Conseller de Justícia i Dret, jo que tinc tanta relació amb el districte que fins ara represento, que donéssiu satisfacció a aquella gent. Primer, perquè no es pugui donar mai més el cas que puguin valdre's de la força bruta aquests senyors que ja en tenien prou d'anar pignorant i explotant la terra durant tots els anys que la tenen en arrendament o aparceria, i, a més, perquè no fos possible mai més a la nostra terra que es poguessin donar circumstàncies com aquelles.

Jo li faig aquesta pregunta i desitjaria que la contestació fos concreta i satisfactòria per a la nostra pagesia. És una cosa de justícia i sabem prou bé com pensa l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret en aquest sentit ; però li demano que s'apressin aquestes coses, i que la gent de pagès no comenci a desmaiïar i no reconegui les grans virtuts que té el règim parlamentari i democràtic.

Això per una part i, a més, també desitjaria que l'honorable senyor Conseller de Justícia i

Dret, com ho podria fer, com ho ha de fer la nostra pagesia perquè tingui aquella satisfacció de veure que, almenys, el seu delator, el seu denunciador, aquell que veu contínuament davant la porta de casa seva o durant les hores de treball, pei qual va estar mesos i mesos, per aquest odi ancestral de la caverna, dintre de la presó, i que encara veu avui que amb cara de mofeta, que és una cosa peculiar d'aquesta gent de drete, que està desafiant-lo, que està provocant-lo, té el seu merescut càstig.

Per totes aquestes coses, que jo les dic amb certa vehemència, perquè reconec el sofriment de la nostra pagesia, voldria que avui el senyor Conseller digués d'una manera clara quina és la seva intenció, quins són els seus plans, perquè d'això depèn justament la tranquil·litat de la nostra gent de fora, que és adicta a la Generalitat, i que per haver estat adicta a la Generalitat ha sofert tot aquest martirologi, i ara només desitjaria tenir la satisfacció que trobessin la faisó que el nostre règim parlamentari no retardés que aquesta justícia es fes efectiva com més aviat millor.

El Sr. FARRERES I DURAN. — Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Farreres i Duran.

El Sr. FRONJOSA: Jo pregaria a la Presidència que em permetés pronunciar unes paraules d'adhesió.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Farreres i Duran m'ha demanat la paraula respecte el mateix prec; per tant, pot parlar la V. S.

El Sr. FARRERES I DURAN: Portava ja unes notes per a parlar en un altre aspecte d'aquesta qüestió de què es tracta. Coincidint amb les manifestacions tan brillantment exposades aquí pel nostre digníssim company senyor Armendares i conforme amb les seves apremiants paraules sobre la necessitat ineludible de tornar una altra cop la justícia al camp de Catalunya, he de dir i pregar al senyor Conseller de Justícia i Dret que adopti les mesures més ràpides i més radicals.

Pensem que la Llei de Contractes de Conreu era una Llei ferma del nostre Parlament, per la nostra sobirania, i era ferma, a més, per la declaració explícita de les Corts Espanyoles quan l'últim Govern Samper va declarar públicament, en aquelles Corts, que la Llei de Contractes de Conreu era perfectament constitucional. Després vingué un general que va fer aquella isidrada de passar per damunt de la Llei. El general Batet va fer més que passar per damunt de la Llei, va obligar els ciutadans de Catalunya a burlar-la. Cada vegada que per ordre del general Batet s'obligava a un pagès, a un rabasser, a fer lliurament d'unes quantitats al propietari, el general Batet obligava a aquell parcer a mancar a la Llei; el general Batet es convertia, no res menys, senzillament, que en un home posat al front d'un Govern de força a Catalunya per tal que cada dia s'anés vulnerant la Llei i s'anés ferint aquest Parlament. El general Batet, en aquell moment, amb tota l'autoritat de què l'havia revestit un Govern de Madrid, era un facciós contra les Lleis del Parlament. Tot això es va fer d'una manera brutal, despietada i rapidíssima, perquè era aquella si-

tuació la de dir a l'agricultor: «O 'ajups a aquesta ordre que reps, o vas al vaixell-presó.» No tenia altre dilema. I es varen cometre molts atropells, i llavors no es varen crear ni comissions arbitral ni comissions de justícia per a depurar res.

La guàrdia civil de cada poble, amb el seu criteri, que coincidia generalment amb el criteri dels propietaris, aplicava el ban de la manera que li semblava, que coincidia sempre contra el pensament de la Llei de Contractes de Conreu, contra l'esperit de justícia i contra la voluntat del Parlament de Catalunya.

Per tant, jo prego al senyor Conseller que vulgui respondre a aquesta isidrada del general Batet amb una rèplica legal i justa, o sigui amb una ordre expeditiva que tot allò que es va fer a l'empar d'aquell ban queda anul·lat, i en vint-i-quatre hores quedi tot fet al revés, tal com va fer el general Batet, es causin els perjudicis que es vulgui als que s'aprofitaren d'aquells moments de força per a fer a Catalunya actes que no vull qualificar, però que està en l'ànim de tots el qualificatiu que mereixen i que les normes parlamentàries em guarden de fer-ho.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosa.

El Sr. FRONJOSA: Senyors Diputats: És per adherir-me al prec que el nostre benvolgut company d'aquesta Cambra, senyor Armendares, acaba de formular al senyor Conseller de Justícia i Dret, i al mateix temps perquè nosaltres estem també d'acord amb la iniciació de la seva intervenció, quan deia que calia esbrinar la conducta política de Lliga Catalana. És molt còmode no dir res encara que s'estiri la llengua. N'hem de parlar. Aquests senyors estan incursos en un delicte, i fóra molt còmode adoptar una posició d'estructura que posa el cap sota l'ala i fa veure que per a ell al món no passa res. No, no! N'hem de parlar d'aquestes coses, i em plau la predisposició de la majoria, perquè això m'indica un possible canvi d'opinió respecte d'uns vots particulars sobre la Llei anomenada d'il·legitimitat dels acords que aquesta colla de gestors que van córrer per Catalunya i Espanya des del 6 d'octubre fins al 19 de febrer varen prendre. Sobre aquests vots particulars nostres, sembla que de les paraules del senyor Armendares es desprèn una conformitat i una adhesió, que no varem tenir la sort que fos manifestada al si de la Comissió de Governació, i esperem que quan discutirem l'articulat d'aquesta Llei, senyors de la majoria, senyors de la Comissió, senyor Conseller de Governació, acceptareu aquests vots particulars amb el mateix entusiasme que nosaltres defensarem, i que convertirem els vostres propòsits, que ara acaben de manifestar-se per boca del senyor Armendares i del senyor Farreres i Duran, en realitat tangible, gràcies a la qual els vexats, els atropellats, els escarnits de les terres catalanes, tindran la manera de veure com els seus atropelladors, els seus escarnidors, se sotmeten, no a un tracte de venjança, com dèiem nosaltres en el període electoral que va acabar amb el triomf del 16 de febrer, sinó a la justícia que pels seus crims mereixen estar sotmesos. I res més.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Senyors Diputats : El problema que ha suscitat en el fons el prec que m'acaba de fer el senyor Armendares, i al qual s'han ajuntat, fent-lo més extens, el senyor Farreres i Duran i les paraules del senyor Fronjosà, té una estreta relació amb una interpellació que hi ha anunciada en aquesta Cambra per part dels senyors Carreres i Artau, i Rovira i Roure, acceptada per aquest Conseller, i que, segons tinc entès, per la Presidència està assenyalada per al dimarts. És a dir, totes les mesures de Govern preses ja, i les que es prenguin, i sobretot les que fan referència a la reposició dels fruits, han d'ésser objecte d'una interpellació en aquesta Cambra, acceptada ja per mi, i, per tant, jo estic plenament conforme i d'acord amb que, aprofitant la interpellació, tots els senyors Diputats que vulguin intervenir-hi hi intervinguin i li donin l'amplitud que sigui necessària.

Ara bé ; en quant a la pregunta concreta del senyor Armendares, respecte de l'únic extrem del que en podríem dir compliment del programa electoral del front d'esquerres de Catalunya, de reparació de tots els perjudicis i danys ocasionats en mèrits dels fets o amb motiu dels fets del 6 d'octubre, únic extrem que avui dia falta reparar, que és el que fa referència als fruits retinguts pels conreadors del camp de Catalunya, en mèrits de les disposicions legals del Parlament català, i que varen ésser després obligats a retornar per disposicions filles de l'estat de guerra, sobre aquest extrem, únic que falta per complimentar del programa del Front Popular, en el seu apartat que fa referència a la vigència de la Llei de Conreus i a la reparació dels danys comesos, sobre aquest extrem el Govern de la Generalitat, d'una manera immediata....

El Sr. RIERA : Si em permet el senyor Conseller....

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Amb molt de gust.

El Sr. PRESIDENT : Senyor Riera, jo pregaria que no dialoguessin.

El Sr. RIERA : Em sotmeto a les decisions de la Presidència, però només feia una interrupció.

El Sr. PRESIDENT : Està en l'ús de la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret. Per a fer una interrupció breu, no cal aixecar-se.

El Sr. RIERA : El senyor Conseller parla de la devolució dels fruits i jo vull fer només una salvetat. És que en aquest cas no hi ha solament la devolució...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Ho sé.

El Sr. RIERA : sinó el cas de conflictes.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret : Sí, sí ; ja ho sé. Jo no he dit que parlava del retorn dels fruits. Jo he dit que en l'apartat del programa del Front d'Esquerres, que fa referència a la nova vigència de la Llei de Contractes de Conreu, es diu, compromís que

contrauen tots els que el signen, tots els partits polítics que el signen, que són els triomfadors del 16 de febrer, que es posarà novament en vigor la Llei de Contractes de Conreu, i que es repararan tots els danys ocasionats per la desaparició o desconeixement d'aquesta Llei, feta per l'Autoritat il·legítima, amb posterioritat al 6 d'octubre. I és evident que un dels perjudicis ocasionats és la devolució dels fruits. Perquè els fruits retinguts en mèrits de la Llei de conflictes, foren convalidats per la Llei de Contractes de Conreu. Per tant, no és que ara jo aquí entri en el detall del que és objecte o ha d'ésser l'objecte de la interpellació del dimarts ; però m'interessa contestar una cosa molt concreta. El Govern de manera immediata publicarà el Decret pel qual s'atorgarà als treballadors del camp de Catalunya que foren objecte d'una expoliació, al nostre entendre, per haver-los obligat a tornar fruits que havien retingut en mèrits de disposicions del Parlament català i que tenien el dret a retenir durant l'any 1935, perquè la derogació de la Llei de Contractes de Conreu havia estat arbitrària i illegal, atorgarà, dic, a tots els que havien retingut aquests fruits, el dret a recuperar llur valor. I, naturalment, declarat aquest dret, se cercarà i es declararà també el procediment de Junta Arbitral adequat per a fer-lo efectiu.

Aquestes són les línies generals del Decret imminent que el Govern de la Generalitat publicarà. És un compromís de Govern que té contret, per mèrits, precisament, del programa del Front d'Esquerres, i encara que no hagi estat debatut, sé que compta amb l'absoluta adhesió de tots els senyors Consellers.

Quant a altres extrems, deia el senyor Farreres i Duran que es dictés una Ordre anul·lant tot el que s'havia fet en mèrits del ban declarant l'estat de guerra. No és necessari fer aquesta Ordre, perquè el primer acte que va fer el Govern fou declarar nul tot l'actuat contra la Llei de Contractes de Conreu i posar novament en vigor aquesta Llei. Per tant, el que s'ha de fer ara és anar donant les mesures d'aplicació d'aquesta declaració de dret feta des del primer moment, i una mesura d'aplicació — que és la de devolució de fruits —, aquesta serà objecte d'un Decret imminent.

I el procediment serà tot el ràpid que pugui ésser, sense nosaltres caure, que no hi volem caure, — no perquè no en siguin mereixedors els que ho han fet, sinó perquè nosaltres no podem procedir en la forma que procediren ells en llur repressió — en cap illegalitat. Nosaltres donarem un procediment legal, el més ràpid possible, de les Juntes Arbitrals, desdoblant-les, si és necessari, per tal que l'aplicació de la Llei i la reparació dels danys pugui fer-se d'una manera més ràpida, i no s'ajuntin les dues coses i facin impossible la tasca de les Juntes Arbitrals. Però sempre dintre d'un procediment legal, però legítimament, perquè legítimament ocupem el poder.

El Sr. ARMENDARES : Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT : Té la paraula el senyor Armendares.

El Sr. ARMENDARES : L'honorable senyor

Conseller de Justícia i Dret ha contestat molt satisfactòriament una de les meves preguntes, la de retornar el que d'una manera indigna i inhumana prengueren els propietaris, acompanyats i seguits de la Guàrdia civil; és una justa reparació.

Però, a més, jo em referia a un altre extrem, i aquest desitjaria que, si no és abusar, me'l contestés l'honorable senyor Conseller de Justícia i Dret, i és la manera d'exigir les responsabilitats que varen contraure els actors de la repressió indigne des del 6 d'octubre ençà, mortificant la nostra pagesia, amb l'aggravant que a la ruralia el pagès és el testimoni continuat de presència en el treball, en els carrers de la població, de tots aquells homes que denunciaren i delataren els que havien estat adictes a la Generalitat; i que el càstig merescut portaria una tranquil·litat extraordinària a la pagesia, en veure que no es pot passejar tranquil·lament fent burla d'aquells homes que van passar a l'exili o a la presó, o han estat drets de llurs terres o han estat perjudicats en llurs interessos, fent que s'arbitrés un procediment per tal que aquestes responsabilitats es poguessin fer efectives amb la màxima rapidesa possible.

Si no ho fem així, jo tinc molta por que els procediments democràtics no tinguin l'assentiment de la nostra gent. Si no ho fem així, estic convençut que la gent simplista se n'anirà més al camp dels que no senten les nostres conviccions democràtiques, i posarem en perill les nostres institucions, que estan emanades d'aquest sentiment. Jo, si no és abusar, demanaria al senyor Conseller de Justícia i Dret, que ens digués si ell té algun procediment, algun pensament per a exigir aquestes responsabilitats als principals actors de la inhumana, de l'encarnissada repressió dels fets d'octubre per les nostres dretes reaccionàries.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: El que em pregunta ara el senyor Armendares, que potser sí que m'he oblidat de contestar-ho abans, té dos aspectes, Un, abusos de poder en el moment de la repressió. Autoritats que hagin comès un delictes, perquè l'abús de poder és un delictes, en fer la repressió. Ah! El camí de la justícia està completament obert per aquests senyors. Tot el que hagi sofert un abús pot anar a la justícia a denunciar-lo, i el procediment és l'ordinari.

Tingui present el senyor Armendares que l'altre extrem que demana, o sigui que es doni una norma per a poder reprimir els actes de mofa que avui dia fan els que feren les delacions contra els que foren objecte de les mateixes...

El Sr. ARMENDARES: Exigir responsabilitats.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: tot això en definitiva solament representaria una cosa; que nosaltres, el Govern de la Generalitat, dictés una disposició que encarnés un delictes nou. A la Llei no està previst, com no sigui ja una injúria declarada; la mofa, la burla més o menys discreta, no està prevista com a delictes en quant no sigui un delictes d'injúria. Nosaltres

no tenim facultats en l'ordre penal. No podem fer modificacions al Codi Penal ni fer una llei en la qual es comprenguin delacions o responsabilitats. Però, a més, això és una cosa que no podem fer-la. Però és que, a més, tingui present el senyor Armendares, que lleis de tipus penal, amb una consciència de tipus moderns, no es poden fer amb caràcter retroactiu, i, per tant, no podríem assenyalar un delictes per jutjar coses anteriors, sinó que el delictes nou hauria d'ésser per a coses futures. Per tant, la correcció d'aquests estats és qüestió de consciència, quelcom més aviat subjectiu; quan un senyor en un poble es mofa d'un altre que ha estat objecte de delació, la correcció a aquestes extralimitacions de tipus més aviat moral, de tipus... Però, a més, això és una cosa que no podem fer-la. menyspreu dels ciutadans a la persona que fa aquesta bravata, diguem-ho així, o es produeix d'una manera individual per la persona que se sent injuriada per aquest acte que li fa el contrari; i si creu que constitueix delictes, acudeix al Tribunal per tal que sigui depurada aquella injúria. En definitiva, aquesta reacció depèn principalment del factor temperament de la persona que se sent molestada o injuriada. Però al que no podem arribar és a establir, a aprovar una disposició de tipus legal per a evitar que un senyor es burli d'un altre en passar pel carrer.

Comprenem la inquietud del prec del senyor Armendares en el sentit o en el cas que s'hagi fet una persecució o una delació, gairebé sempre vil, quan el delator o el perseguidor no té l'obligació d'actuar en aquest sentit, sinó que actua d'una manera honorària, i encara més, quan, després, aquest delator o perseguidor adopta una postura o una actitud de vencedor. Això, en definitiva, és mereixedor d'una correcció que es pot trobar en tots els termes de la vida de relació social, i la correcció s'ha de produir en la forma que sigui; i si no es produeix, què hi farem. Però consti que nosaltres tampoc podem emparar una cosa d'aquesta naturalesa, que és una cosa que fereix els sentiments; però que no té altra correcció que la social, o la correcció que es dona a un nen. I quan el fet constitueix delictes, quan és una injúria, aleshores hi entra l'acció dels Tribunals.

Ara bé; pels delictes comesos per excés de repressió, estan oberts els camins del Dret perquè es facin les denúncies corresponents, perquè això està definit i sancionat en el Codi Penal.

Lectura d'un Projecte de Llei relatiu a l'establiment d'un procediment de suspensió del procediment administratiu per al cobrament de les quotes d'exaccions municipals

(Un senyor Secretari dona lectura al següent:

«DECRET

Com a President de la Generalitat de Catalunya, a proposta del Conseller de Governació, i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto:

El Conseller de Governació és autoritzat per a presentar al Parlament de Catalunya un Projecte

de Llei relatiu a l'establiment d'un procediment de suspensió del procediment administratiu per al cobrament de les quotes d'exaccions municipals.

Barcelona, 4 de maig del 1936. — El President de la Generalitat, Lluís Companys. — El Conseller de Governació, J. M.ª Espanya.)

(*El senyor Conseller de Governació passa a ocupar la tribuna de Consellers i llegeix el següent Projecte de Llei:*

«AL PARLAMENT DE CATALUNYA

Per disposició de l'art. 256 de l'Estatut de Recaptació, que té força de Llei, la presentació de la carta de pagament justificativa d'haver ingressat a la Caixa de Dipòsits l'import del deute i un 25 per 100 per a dietes, costes i altres despeses, determina la suspensió del procediment d'apressament contra els reclamants.

L'aplicació del dit precepte a les quotes d'exaccions municipals i especialment a les relatives als Repartiments generals d'utilitats, produeix, en molts casos, perjudicis considerables als Municipis, ja que els impossibilita de recaptar les quantitats dipositades, que generalment corresponen a les quotes més elevades, fins que no recau resolució final en les reclamacions que s'interposen contra els actes administratius corresponents, i són d'una major gravetat encara, quan es tracta de Municipis de poca potència econòmica.

Els efectes pertorbadors que l'esmentada disposició ocasiona, poden ésser evitats amb el procediment que preveu el Projecte de Llei que la Conselleria de Governació, d'acord amb el Consell Executiu, té l'honor de sotmetre a la deliberació del Parlament de Catalunya:

PROJECTE DE LLEI

Art. 1.er Les persones o entitats obligades al pagament de quotes d'exaccions municipals, dintre el termini de quinze dies següents al en què ha tingut lloc la notificació de l'obligació de contribuir la quota aplicada o la liquidació practicada, podran sol·licitar de la Presidència del Jurat d'Exaccions Locals competent la suspensió del procediment administratiu pel cobrament de les quotes respectives, sempre que hagin interposat la reclamació oportuna i efectuat el dipòsit de l'import total de llur deute més el seu 25 per 100 per a garantir el pagament dels recàrrecs, costes i despeses.

Art. 2.^{on} La Presidència del Jurat d'Exaccions Locals competent per a entendre de la reclamació principal, resoldrà en el termini màxim de quinze dies si procedeix o no la suspensió interessada, tenint en compte la quantia de les quotes de què es tracti, la capacitat econòmica de l'Ajuntament interessat i la correlació entre una i altra.

No procedirà la suspensió quan aquesta pugui produir considerable perjudici o destorb a la vida econòmica municipal, i sempre que la quantia o suma de les quotes de què es tracti, excedeixi del 33 per 100 del total del pressupost ordinari d'in-

gressos de l'Ajuntament respectiu, o bé del 10 per 100 del total de la consignació pressupostària relativa a l'exacció municipal de què es tracti.

Art. 3.er La present regulació es declara aplicable als dipòsits actualment constituïts, i en conseqüència, els Ajuntaments interessats podran formular davant els Jurats d'Exaccions Locals les peticions oportunes per tal que siguin posats a disposició de les Administracions municipals els dipòsits corresponents.

Art. 4.^{on} El Conseller de Governació és facultat per a dictar les disposicions reglamentàries necessàries per al compliment dels anteriors preceptes.

Barcelona, 4 de maig del 1936. — El President de la Generalitat, Lluís Companys. — El Conseller de Governació, Josep M.ª Espanya.)

(*Passa a la Comissió.*)

Votació definitiva del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei aprovant la segregació d'una part del terme municipal de Sant Boi del Lluçanès, per tal d'ésser agregada al Municipi de Perafita

(*Es procedeix a la votació definitiva del Dictamen, i és aprovat, per unanimitat, en votació ordinària i amb el quòrum reglamentari.*

El seu text es publica com a annex n.º 1 en aquest DIARI DE SESSIONS.)

Votació definitiva del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei aprovant la segregació de les barriades de Cogullada i Hostalets, del terme municipal de Seva, per tal d'ésser agregades al Municipi de Balenyà

(*També s'aprova definitivament aquest Dictamen, per unanimitat i amb el quòrum reglamentari, en votació ordinària.*

El seu text es publica com a annex n.º 2.)

Votació definitiva del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei referent a la pròrroga de les autoritzacions contingudes en les lleis del 13 d'abril del 1933 i 19 de març del 1934

(*Igualment, i amb les mateixes circumstàncies que les anteriors, resta definitivament aprovat aquest Dictamen, el text del qual és publicat com a annex n.º 3 en aquest DIARI DE SESSIONS.*)

Discussió del Dictamen de la Comissió referent al Projecte de Llei sobre il·legitimitat dels acords de les Autoritats i Organismes de nomenament governatiu que regiren la vida municipal catalana durant el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i 19 de febrer darrer

(*Per haver-se introduït modificacions en la redacció dels vots particulars formulats, en representació de la Minoria d'Unió Socialista de Catalunya, pel senyor Fronjosà, un senyor Secretari dona lectura als esmentats vots particulars:*

«AL PARLAMENT»

El Diputat que sotasigna té l'honor de proposar a l'aprovació de la Cambra els següents vots particulars al Dictamen sobre el Projecte de Llei d'il·legimitat dels acords de les Autoritats i Organismes de nomenament governatiu que regiren la vida municipal catalana en el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i el 19 de febrer darrer :

VOTS PARTICULARS

A l'art. 1.^r

Es consideren sancionables per il·legítims i contraris a l'ordre jurídic els actes administratius i polítics de les Autoritats i Organismes de nomenament governatiu que es dictaren o s'adoptaren durant el període comprès entre el 6 d'octubre de l'any 1934 i el 19 de febrer darrer, àdhuc els fets a l'empar de la Llei del 2 de gener de l'any 1935 que regiren la vida municipal de Catalunya, la de la Generalitat i la de totes aquelles Corporacions i Organismes que estiguin subordinats a l'un o a l'altre, o n'estiguin influïts.

A l'art. 2.ⁿ

Es declaren nuls i sense efecte els Decrets, resolucions i acords dictats durant l'esmentat període pels que actuaven de gestors a la Generalitat, pels Alcaldes gestors i Comissions municipals gestores.

Tal declaració de nul·litat és absoluta i comprèn sense excepció els referents a nomenament de personal, tots els actes administratius relatius a funcionaris o empleats, fins i tot els que hagin tingut efecte en mèrits de disposicions dictades per les Autoritats o Centres militars i governatius que en el dit període intervingueren la vida local i general de Catalunya.

Els funcionaris afectats recobren automàticament la situació jurídica que, en el seu cas, tenien el dia 6 d'octubre del 1934, sense que puguin sol·licitar indemnitzacions de cap mena per drets que els foren atorgats durant el període esmentat a l'art. 1.^r

Els funcionaris declarats cessants o en qualsevulla forma perjudicats per les disposicions a les quals fa referència aquest article, tenen el dret de percebre el sou, haver o diferència d'haver que els correspondria de no haver-se pres les esmentades resolucions.

A l'art. 3.^r

Es declaren anul·lables els altres Decrets, resolucions, providències i acords no relatius a personal, dictats en el dit període per les Autoritats i Organismes de nomenament governatiu.

A l'efecte, els Ajuntaments d'elecció popular són autoritzats perquè, en el termini de dos mesos següents al de la publicació de la present Llei, puguin revisar aquells actes administratius, declarar llur nul·litat o imposar sancions de caràcter econòmic amb subjecció a les normes següents :

a) Les declaracions de nul·litat o imposició de sancions econòmiques, no podran fer-se de manera total o global, ans hauran de referir-se a actes administratius determinats.

b) En fer-se tals declaracions, hauran d'ex-

pressar-se els motius o raons que recolzin la nul·litat, i prendre's en els casos que sigui procedent i just, les mesures escaients per tal de substituir, mitjançant les oportunes compensacions, les situacions concretament creades en virtut dels acords objecte d'anul·lació.

c) Els acords de declaració de nul·litat hauran d'ésser dictats per l'Ajuntament ple mitjançant el vot favorable de la majoria del nombre legal de Consellers que integrin la Corporació.

d) Els acords de declaració de nul·litat o imposició de sancions econòmiques seran executius en el moment d'ésser presos. Es comunicaran degudament als interessats i es publicaran al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* dintre el termini de deu dies hàbils següents a llur adopció.

Art. 3.^r bis, que s'afegeix :

Dels perjudicis que s'hagin pogut ocasionar i els que puguin ocasionar les declaracions de nul·litat que autoritza la present Llei, són únicament responsables, judicialment i econòmicament, tant si les sancions són d'ordre individual com col·lectiu, els gestors i aquells que essent elegits per sufragi collaboraren amb ells i no varen salvar llur vot.

Art. 3.^r triplicat, que s'afegeix :

El Parlament de Catalunya nomenarà una Comissió de nou Diputats, que podran demanar dictament a facultatiu, per a examinar els acords, resolucions, Ordres, Decrets i tota la gestió administrativa i política realitzada en el període que s'indica en l'art. 1.^r d'aquesta Llei, pels gestors de la Generalitat, sense exclusió d'aquell que s'anomenava el seu President.

El resultat de l'examen d'aquesta Comissió haurà de presentar-se dins el terme de tres mesos després d'haver estat aprovada aquesta Llei pel Parlament de Catalunya.

La Comissió redactarà un informe que presentarà al Parlament de Catalunya perquè prengui les determinacions que procedeixi en l'espai de deu dies.

A l'art. 4.^t

On diu : "Contra els acords de declaració de nul·litat a què fa referència l'article anterior....", dirà : "Contra els acords de sancions o de declaració de nul·litat dels Municipis a què fa referència l'art. 3.^r....".

En el quart paràgraf, on diu : "....podrà mantenir la declaració de nul·litat, revocar-la totalment o parcial, modificar-la....", dirà : "....podrà mantenir la declaració de nul·litat i la imposició de les sancions, revocar-les totalment o parcial, modificar-les....".

A l'art. 5.^a

Els funcionaris que en el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i el 19 de febrer darrer hagin estat sancionats, separats, postergats o jubilats per llurs opinions polítiques o socials, per les Autoritats, Corporacions, Comissions o Organismes oficials subjectes a la jurisdicció de la Generalitat, seran reintegrats per la Corporació en el seu càrrec. En cas de no fer-ho, els interessats podran instar la revisió dels corresponents actes administratius mitjançant la interposició del recurs davant l'esmentat Jurat especial.

Tal recurs haurà d'interposar-se en el termini

dels dos mesos següents al de la publicació de la present Llei i es regularà per les normes que estableix l'article anterior.

A l'art. 6.º

On diu: "Es considera falta greu, als efectes d'instrucció de l'expedient.....", dirà: "Es considera falta greu i, per tant, la separació sense indemnització del càrrec, als efectes d'instrucció de l'expedient....."

L'art. 7.º quedarà redactat en la següent forma:

"Ultra les incapacitats que estableix l'art. 52 de la Llei Municipal de Catalunya, es declaren incapacitats per a exercir càrrec d'elecció popular durant un termini de deu anys, les persones que en el període comprès entre el 6 d'octubre de l'any 1934 i el 19 de febrer darrer han acceptat o exercit càrrecs de nomenament governatiu i en substitució dels Consellers d'elecció popular."

Palau del Parlament, 30 d'abril del 1936. — Joan Fronjosà i Salamó.)

(Resten damunt de la taula per a la pròxima sessió.)

El Sr. PRESIDENT: La Comissió vol defensar el Dictamen?

El Sr. GALÉS: La Comissió sosté el Dictamen seu, com és lògic.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula, doncs, el senyor Simó i Bofarull, per a consumir un torn contra la totalitat.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Senyors Diputats: Més que contra la totalitat del Dictamen que es contrau al Projecte de Llei sobre il·legitimitat, nullitat i anul·labilitat d'actes administratius realitzats per les Corporacions municipals governatives, és per a salvar certs punts de vista, per si la Cambra, per mitjà de la Comissió, creu que poden ésser d'alguna utilitat, tant per a la major eficàcia de la Llei com per a evitar algun dels inconvenients que, al nostre entendre, es podrien derivar, així de l'abast dels conceptes d'ella, com de la forma amb què la intenció del legislador ve traduïda en el nostre llenguatge català.

En parlar de totalitat, ens haurem de referir a l'articulat, però a tot ell, la qual cosa vol dir que la Cambra tindrà la satisfacció d'estalviar-se les nostres intervencions, excessivament reiterades, a cada una dels articles i vots particulars i a cada una de les esmenes, sense perjudici que, si alguna cosa ens cridés tan extraordinàriament l'atenció, sobre aquesta fase de la discussió del Dictamen, nosaltres preguéssim a la Presidència que ens concedís la paraula.

L'art. 1.º, com és lògic, ve a donar d'una manera sintètica la fesomia de la Llei, la fesomia jurídica de la Llei, la fesomia política de la Llei, i, per tant, hi ha d'haver, com hi ha, el que en podríem dir concepte definitiu o definidor d'aquesta qualitat o categoria. I diu: «Es consideren il·legítims i contraris a l'ordre jurídic els actes administratius de les Autoritats i organismes de nomenament governatiu, que han regit la vida municipal durant el període comprès...», etc. És refereix a tots perquè diu «els», de manera que aquesta Llei ve precedida per una declaració universal, per una declaració total. Aquests conceptes jurídics d'il·legitimitat i de contraris a l'ordre jurídic, són l'exponent de la voluntat jurídica del

legislador sobre els actes que després vénen dictats, els abasta tots.

I després, senyors, ve aquella sèrie de denominacions a què he fet esment, de nullitat radical primer i d'anul·labilitat després.

Jo estic segur que la Cambra no voldrà creure que, perquè ara he d'apellar als meus escassíssims coneixements jurídics, vulgui fer altra cosa que contribuir al deure patriòtic de treballar, per al país. La nullitat radical implica la no existència. ¿Anul·labilitat reconeix l'existència i la convalidació. ¿Com podem convalidar un acte il·legítim, que estigui fora de la Llei? Això és una contradicció manifesta.

No és la juridicitat el que em mou a parlar. ¿Quantes vegades he blasmat, aquí i fora d'aquí, de la juridicitat! Però vulgui o no vulgui la Majoria, vulgui o no vulgui el Govern, ha de produir-se dintre del terreny jurídic, perquè encara que no volguem hem de fer-ho; àdhuc les grans revolucions creen un ordre jurídic, que és el que havíem de fer nosaltres, i en aquesta Llei no poden existir els termes nullitat i anul·labilitat, perquè actes il·legítims i contraris a la Llei no poden ésser revalidats. I la intenció de la Llei no és aquesta. No és la seva intenció declarar il·legítims tots els actes, no és declarar-los tots contraris a l'ordre jurídic; però la definició de l'art. 1.º inspira tota la Llei i d'ací ve la contradicció.

Jo no defujo ni discrepo que tots siguin il·legítims; per mi ho son tots. Nosaltres, demòcrates, no podem reconèixer força d'obligar, caràcter legal, naturalesa de legitimitat, naturalesa de llei en l'ordre jurídic establert, més que a les disposicions que emanin d'un punt legítim i que siguin de competència de la jurisdicció. Per tant, per nosaltres són il·legítims tots els actes a què es refereix, i, per tant, no podem admetre aquesta contradicció, que jurídicament i en la pràctica pot portar conseqüències. Val la pena que el Govern ho mediti.

(Ocupa la Presidència el Vicepresident segon senyor Martínez Domingo.)

Com volem convalidar un bitllet de banc fals? ¿Com volem donar un valor monetari a una moneda falsa d'origen i de matèria? I això és el que es ve a fer, i nosaltres no ho creiem possible, en voler fer anul·lable una cosa il·legítima. Això és com voler donar una patent o una cèdula personal a una esperança de persona, que no ha arribat a reunir aquell temps de gestació, perquè la poguem considerar existent.

En aquest sentit, sembla més ben considerat, si bé també pateix d'aquest mateix defecte, un dels vots particulars llegits, que, a més, té l'avantatge que no es limita amb la declaració d'il·legitimitat, i fora de la Llei dels actes administratius dels Municipis, sinó que s'estén a totes les altres esferes del poder públic de caràcter administratiu, com la Generalitat, i d'altres organismes que poden haver-hi de jurisdicció i competència per a determinar actes anàlegs als que aquí s'impugnen.

Però, ¿què entenem per organismes de nomenament governatiu? Perquè es pot donar el cas d'Ajuntaments — a la Generalitat ja no — que hagin pres acords produïts per Comissions que no eren gestores en la seva totalitat, sinó que estaven

composades en una forma mixta : de regidors d'origen popular, prescindint de llur color polític, i d'uns altres regidors de caràcter governatiu, d'aquests que anaven a recollir la xapa de «val per un seient al Consistori», i que aquests acords d'aquests Ajuntaments, presos per unanimitat o per majoria, fossin decidits per un regidor de caràcter popular o de caràcter governatiu. El problema té la seva importància i jo el poso de manifest, sense que això vulgui dir que tingui ganes de mirar amb lupa el text que es discuteix.

La declaració de nullitat radical ve feta en l'article 2.ª. És clar que ja ve implícita en l'art. 1.ª, però en l'art. 2.ª ja hi ha els adjectius precisos : «nuls i sense efecte». Nuls i sense efecte, ja és la nullitat radical ; però jo pregunto, ¿nuls i sense efecte què? Els decrets, les resolucions, dels Alcaldes o de les Comissions Municipals Gestores — i ací podem tornar a aplicar allò dit sobre les Comissions mixtes — pel que afecta al personal. Insisteix després i diu que la declaració de nullitat és absoluta. De manera que això és ploure sobre mullat. Nuls, sense efecte i nullitat absoluta... No calia ; però, en fi, el que abunda no fa mal, quan està ben emprat. I comprèn aquí dos conceptes que es reforcen d'una manera completa, cohesiva : «sense excepció». Tots sense excepció, no hi ha dubte. En aquest cas, i no sempre, hem estat afortunats, sigui quina sigui la tendència de la Llei, sigui oportuna o sigui inoportuna, sigui blanca o sigui negra. És clar, és el menys que es pot demanar d'una Llei : la claredat. En aquest punt, és clara. Tots els actes administratius, sense excepció, són nuls radicalment, d'una manera absoluta, els que facin referència a personal, i el personal afectat per aquests actes administratius nuls, de nullitat radical, recobren automàticament la situació jurídica. Jo he de declarar a la Cambra — com a petita expansió — que no he pogut estudiar aquesta Llei per l'estat d'esperit en què em trobava després de les discussions d'aquests darrers dies. Per tant, no sé si estaré ben bé en el cert en dir que el paràgraf de l'art. 2.ª contradiu el concepte jurídic de l'art. 5.ª.

Sí, perquè amb l'art. 5.ª es ve a desvirtuar en absolut aquesta definició, que jo accepto perfectament, de nullitat radical dels actes que donen lloc a un recurs. Si donen lloc a un recurs, on és la nullitat radical? Perquè en l'art. 5.ª els funcionaris sancionats, separats, jubilats, podran interposar el recurs en el termini que s'assenyala. Jo ja sé el que em pot dir la Comissió a aquesta objecció i és que l'art. 5.ª estableix una mena de categoria de funcionaris, determinada pel que en podríem dir motiu ocasional o causa ocasional de l'acte administratiu en mèrit del qual el recurs és donat. Perquè aquí diu : «que siguin sancionats, separats, postergats o jubilats» — jubilats ho seran per l'edat, i l'opinió política res no té a veure amb l'edat — ; però aquí en parla l'art. 5.ª Ja sé que em podria dir la Comissió que no fa referència a tots, sinó a aquells que hagin estat sancionats, jubilats, — penso que és una redundància que no estava en la voluntat de la Comissió — per llur opinions polítiques, i a dalt no en parla. Doncs bé : com que es tracta d'anar primer a blasmar la il·legalitat i després a emparar el funcio-

nari víctima de l'arbitrarietat, la interpretació d'aquesta Llei ha d'ésser extensiva en quan als casos de funcionaris sancionats per aquests organismes. Per tant, allà on la Llei no ho diu, nosaltres no hem de distingir, i com que l'única distinció que fa és que la distinció de la causa de separació o sanció sigui per opinions polítiques, i l'art. 2.ª no en diu res, hem de suposar que els expulsats o sancionats per falta greu del servei, automàticament reingressin. I si alguna interpretació hem de donar a aquesta Llei, és que precisament aquests que han estat trets — àdhuc pot haver-hi sentència ferma del Tribunal Contencioso-Administratiu corroborant la causa de la sanció que sigui per faltes greus en el servei —, aquests són els únics que no poden recórrer ni han de recórrer per a res ; els únics que poden recórrer són aquells que per les seves opinions polítiques no siguin reposats per l'Ajuntament, ja que els restants queden d'una manera automàtica reposats. Nosaltres, des d'aquí, desconexem la falta greu que hagin comès, desconexem si realment l'han comès o no, i, en bloc, els tornem a col·locar al seu lloc. Jo no puc creure que la intenció del Govern sigui aquesta. La lletra de la Llei és prou clara perquè l'efecte sigui aquest ; tenim l'obligació de salvar també aquest punt.

Ara em podria permetre jo un incís per si de cas em passava després per alt. Em permetrà la Cambra aquesta incongruència en el mètode. És que : ni tot donat ni tot pagat. Aquí portem la toga del legislador ; ni que sigui la toga vermella, és una toga (la negra està massa desacreditada). Em refereixo a la relació amb l'art. 55 de la Llei d'Ordre Públic, no perquè sigui el 55, no perquè sigui de la Llei de l'Estat Espanyol, sinó pensant que demà Catalunya pot tenir també la facultat de legislar sobre l'Ordre Públic, i ha de reservar-se aquesta funció que és una funció inherent al poder de l'Estat ; la seva intervenció anirà als organismes públics, que no compleixin les funcions que els estan encomanades o que no col·laborin amb el poder públic o que l'obstrueixin o contradiguin o que se'n distreguin, que a vegades tan criminal o sancionable és l'omissió com l'acció. I fixeu-vos-hi bé : la Llei d'Ordre Públic té un article en el qual es diu que els funcionaris i corporacions poden ésser separades i destituïdes pel Poder executiu, àdhuc *manu militari*. Doncs bé : això es prestaria a una sèrie de consideracions que no mereixen els que acceptaren els nomenaments ; però que tal vegada, i prou enginyós és el Conseller de Governació per a copsar, no el que dic, que ho copsen tots, sinó les seves funcions de redactar en forma que no prejudici el dia de demà el blasme universal en l'exercici d'aquesta facultat del poder. Sobre això, jo no crec que hagi de fer cap salvetat per la meua manera de pensar, que és prou coneguda, i dels meus sentiments, que són també prou coneguts — seria ofendre'm a mi mateix —. Però aquesta objecció l'he de fer en vista de la història del dia de demà i veient el desenvolupament i el rescabament de l'autonomia, de l'autonomia del poder català del demà ; i no fóra lògic que ara establíssim una sèrie de sancions sense fer un matis — si se m'obliga el diré quan s'hagi trobat la fórmula, que encara que

jo sigui quelcom oportú en això de trobar fórmules d'habilitat, sé que el senyor Conseller la trobarà més fàcilment que jo —. Però que demà no se'ns pugui fer retret que els ciutadans que hagin estat encarregats pel poder de Catalunya de constituir Ajuntaments governatius com aquells que es feien en aquells temps en què jo efímerament, i, és clar, en forma molt poc satisfactòria per a la majoria, vaig actuar durant unes quantes sessions de President de la Comissió de Governació, quan vàrem fer nosaltres aquelles Comissions gestores que, si bé la cosa no era molt ben feta, mai no els vàrem anar a minvar cap atribució, se'ls va dir: «Els vostres actes, sí, però il·legítims, poden ésser considerats contra llei.» Amb tot això, em penso que ja us he fet entendre suficientment el que volia dir.

En l'article tercer ve aquell altre concepte, al meu entendre incongruent amb les dues definicions de l'article primer i de l'article segon, sobretot de l'article primer, que és de caràcter general, i declara l'anul·labilitat de tots els altres actes administratius en matèria que no siguin de personal. A mi em sembla molt bé que aquí la Llei hagi fet contravapor, que deixi al bon sentit i al patriotisme i amor de cada poble la conveniència de declarar o no l'anul·labilitat dels actes que hagin fet els administradors dels Ajuntaments gestors. D'aquí, que hauria d'ésser encara més vehement respecte de l'article primer, perquè, si els Ajuntaments s'han de fiar de l'article primer, que és el que dona fesomia a la Llei, ho han d'anullar tot, perquè la Llei els anulla, la Llei els declara inexistents; però després es diu: sí, tots són inexistents, tots són fora Llei; però poden anullar els que volgueu mentre no siguin de personal. Contradicció flagrant. A més, i torno a ésser sincer en aquest moment, em trobo impossibilitat que el meu propòsit sigui absolut, perquè em trobo amb la contradicció de la definició de l'article primer. Hi ha un grapat d'aspectes de la vida municipal que poden ésser resolts, àdhuc amb encert, per què no?, per les Comissions gestores.

Totes les condemnes que vulguin sobre l'origen facciós del poder d'aquestes comissions gestores; però una injustícia que jo no he comès mai ha estat la de negar a l'adversari la bona intenció, i àdhuc denegar-li la possibilitat que encerti, tractant-se d'actes d'aquella índole. No sóc d'aquells que entenen menys política i més administració. No; política i política, sempre! L'administració és una fase de la política. Però no és ocasió de dissertar ara sobre això. Però hi pot haver casos d'Ajuntaments gestors ben intencionats, perquè ningú no ha d'estar titllat per endavant a priori de l'afany de fer-ho malament, ni de voler perjudicar els interessos que li estan encomanats. No; jo no crec que ningú dels presents ni dels absents no pugui tenir aquest criteri, perquè hi ha els emprèstits, hi pot haver obres que es facin amb emprèstits o sense, una sèrie de resolucions de caràcter estrictament administratiu o financer que afectin diversos Municipis — si és que la mancomunitat de Municipis es pot desenrotllar en alguns casos a Catalunya —, en què un dels Municipis hagi estat gestor o facciós, i l'altre no ho hagi estat. Doncs, ¿quin dels actes

dels dos Municipis poden estimar-se anul·lables o exigibles? Convé que això ho mediti la Comissió. Perdonin, jo no sóc ningú per a donar consells; però, al nostre entendre, crec que s'hauria de meditar.

Aquí hi ha una garantia de major encert. Jo acostumo a ésser contrari als recursos contra els acords dels Ajuntaments, sóc un enamorat de la sobirania municipal, per damunt de la qual entenc que no s'hauria de donar mai recurs; però hem de fer una part a les flaqueses humanes i una mica també a la rutina, molt a la rutina. No són solament els partits d'esquerra els que es saben salvaguardar de la rutina. Dóna un recurs contra els acords de declaració de nullitat. Aquí ja serà una mica més difícil la missió del que hagi de defensar el recurs, perquè si s'allega l'article primer de la Llei, tots s'haurien de guanyar, perquè tots són nuls.

Hi ha, per no cansar a la Cambra, algunes mencions sobre el que disposen els arts. 6 i 7; aquest art. 6 i l'art. 7, tots dos, em recorden una anècdota que per no allargar massa la discussió no la contaré, una anècdota real viscuda per mi, que em va omplir el cor de tristesa, malgrat que es referís a una matèria que tampoc m'era desconeguda, i és la manca de civisme del país. Ho recordava també quan el nostre estimat company, el senyor Armendares, dirigia un prec al senyor Conseller de Justícia. Jo una vegada vaig imprimir, no sé on, en un llibre titulat *Les quatre boires*, perquè de romàntics dels ideals ho hem estat sempre; si hi hagués esperit cívic, no caldria això, ni el que diré després, ni el que ha dit el senyor Conseller de Justícia i Dret, recordant al senyor Armendares que entrava això dintre l'espera del Codi Penal, i que, per tant, Catalunya no hi té facultats; és el menyspreu del poble, dels ciutadans dignes pels delinqüents. No caldria anar recordo que deia, a establir incapacitats d'aspecte retroactiu, que em sembla que és anticonstitucional, no caldria si els aixafats pel virus governatiu fossin residenciats, sense acudir a aquelles formes que tenien antigament, i que el senyor Conseller de Justícia i Dret ha recordat, d'aquells correctius socials, que aplicaven a certs imprudents que no n'han tingut prou de cometre aquest delictes, sinó que tenen la impudícia de vanar-se'n. Però sinó hi ha aquest esperit cívic suficient, comprenc l'estímul que ha mogut la Comissió, més aviat els que inspiren al Govern i la Comissió, que no teníem dret a exigir-los que tinguin gaire generositat, que sospesin gaire les coses, després dels martiris i de les vergonyes que han hagut de passar i presenciar.

Cal pesar aquest desig que ve del carrer, veu que hem d'escoltar sempre, però passant-lo per aquest filtre de la serenitat i del precedent històric a què em referia, quan parlava de l'art. 55 de la Llei d'Ordre Públic, falta greu que es considerarà ara en l'art. 6.

«El funcionari que hagi ocasionat, per mitjà de denúncia feta en ocasió dels esdeveniments del 6 d'octubre, la persecució, detenció o empresonament de ciutadans per llurs idees polítiques o haver contribuït a empitjorar llur situació amb informacions i declaracions tendencioses...» Es clar,

a mi el cor se me'n va darrera aquest precepte, però el cap no segueix el raciocini. Estic veient que algun amic dels que seuen aquí, dirà que estem intoxicats de juridicitat, que patim de deformació professional. No en renego, perquè moltes vegades ens seveix per a no fer injustícies, perquè el dret me l'entenc a la meua manera; però estem en un règim en el qual jo crec que no hi ha més remei que tenir en compte l'elemental....

El Sr. FRONJOSA: Nosaltres no hi estem d'acord

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Jo tampoc, però no tenim altre remei.

El Sr. FRONJOSA: Nosaltres mirem de subvertir aquest règim.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: D'acord, jo també voldria subvertir-lo a fons. Ja deia: No em parreu més de revolucions socials: fem-la, que la farem tots; però guanyem-la.

El Sr. FRONJOSA: No es fa tot respectant el dret tradicional.

(*Ocupa la presidència el President, senyor Joan Casanovas*).

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Molta rutina, ho estava dient a la majoria, molta rutina de la qual els partits d'esquerra no han pogut, o no han sabut lliurar-se. Per què declaracions? Jo no sé fins a quin punt podria fundar-se l'acord en més declaracions. Jo vaig que l'acord que prenguin els Ajuntaments de declarar falta greu, pugui tenir realment una eficàcia que satisfaci l'opinió pública i ens satisfaci a nosaltres. Però les declaracions... Quines? Perquè tots sabem com se declara. Tots sabem com declaren els enemics, com declaren els delators i com declaren els amics estimats, segons en quines circumstàncies declaren, i tots sabem que les declaracions sempre no consten per escrit, i que en els judicis orals, de vegades, es fan valer també declaracions distintes de les que s'han fet en el sumari. Hi ha algunes altres declaracions que no consten enlloc, que són les que es fan a cau d'orella dels executors materials de les venjances i de les represàlies. Quines declaracions són aquestes, doncs? Suprimim-ho. Quines conductes han de posar en dificultat? Perquè contra els que declaren en fals, hi ha el procediment de fals testimoni. Això sí que fóra intoxicació de juridicitat. No, perquè sé que no prosperarà mai, com no prospera mai l'acció per denúncia falsa. Els tribunals mai no acorden l'acció de querella per a anar contra l'acusador o el denunciant fals. Comptadíssims casos, que fan de l'excepció la regla general. Doncs, com podeu fonamentar en la realitat un acord de sanció d'aquesta índole, sobre una cosa que és incontrolable?

Em direu: L'opinió pública. Fem-nos aleshores ressò de l'opinió pública, i sense entrar en aquests detalls legalistes, perquè la lletra mata sempre l'esperit, adopteu una altra resolució més radical, que sigui renovadora de l'esperit jurídic i que deixi de banda les rutines i que aparti els perills. Però, si ens fem a la boca del llop a cada llei que fem! Si per excés d'articles diem masses coses o no les sabem potser dir prou bé, coses que són innecessàries! Em penso que queda ben sentada la meua posició en aquest particular.

A més, no val la pena de fer-ne menció, l'obli-

gació que té tot ciutadà de denunciar. Mentre no pensin tots igual, mentre en aquest país hi hagi, per desgràcia, el que vaig dir l'altre dia, hi hagi aquesta manca de fraternitat, aquesta duresa de cor, aquest virus en la sang de l'odi biològic... Obligació de denunciar! Bastarà que trobem que no ens siguin simpàtics a nosaltres — és un dir — l'un o l'altre, per a fer ús d'aquest dret, dient que la seva ideologia, que la seva moral, que les seves creences, que el seu concepte d'ordre públic, que el seu concepte d'interès patri, i fins sortirà aquella mica de xim-xim del seu interès per la República, l'obligava a denunciar-lo.

I per fi, l'art. 7.^è estableix, amb caràcter retroactiu, està clar que no en l'ordre moral, unes sancions. Jo, per a tota la vida els incapacitaria; jo, per a tota la vida els sotmetria al ludibri, salvant aquells casos excepcionals d'ofuscació. Perquè jo em vaig trobar una vegada amb un republicà de tota la vida que en els moments roents dels fets va cometre la debilitat de deixar-se convèncer amb un nomenament d'alcalde. I quan em vaig fer càrrec de la seva inconsciència és quan em deia, satisfet: «M'han fet alcalde. — Vós, vaig preguntar-li. — Sí, sí senyor. Què en teniu que dir? — Vós heu estat capaç d'acceptar? — I per què no? Jo sóc republicà de tota la vida, i hi ha República. Jo, per tant, he d'acceptar. Perquè no? — Home, jo us tenia per un home digne; però veig que sou un xaruc o que heu perdut el sentit de la dignitat.»

Ho dic, perquè abans de la Llei municipal espanyola, els nomenaments d'alcalde, segons el capítol darrer de la Llei, quedaven reservats en poblacions d'un cert nombre d'habitants cap a munt, al Poder executiu. Però era una Llei votada al Parlament, Parlament que nosaltres no vàrem declarar faccions, ni que fóssim una Minoria, perquè no es va declarar faccions, i hi havia sempre una Minoria republicana. I era una Llei del país, i era el cap de l'Estat, és clar que en la forma impresa: «de R. O. lo digo a V. S., etc...»; però era el cap de l'Estat qui, per mitjà del ministre de Governació, feia aquests nomenaments, contra els quals sempre nosaltres havíem protestat, àdhuc en forma violenta i airada, al carrer. Però: «A vós — com vaig dir a aquell alcalde — qui us ha nomenat? Vós sou pitjor que l'assistent del coronel que us ha nomenat. Sou pitjor que l'assistent del coronel que us ha nomenat, sou pitjor en el sentit de — no sé com dir-ho — de manca de personalitat, no com qualsevol cosa que es lloga, que sempre hi ha uns contractes amb uns terminis que s'han de complir, amb l'acció de responsabilitat per danys i perjudicis. Vós, no; el dia que no us necessitin us donaran una puntada de peu, i us fareu fàstic a vós mateix i fareu fàstic als altres!»

Però com que no hi ha l'opinió pública que sancioni aquests actes! Aquí heu posat vosaltres unes sancions de caràcter retroactiu, perquè quedin incapacitats durant tres anys els que hagin acceptat aquests nomenaments. Però jo us dic que, per mi, tota la vida hauríeu d'incapacitar-los, i mentrestant, entre tots procurar que el poble es preocupi per si mateix de fer créixer, de fer augmentar l'esperit cívic, que no és més que una

manifestació de la dignitat individual aplicat a l'esfera general. Però no sé, em sembla que no, que potser no es podrà fer, perquè a més hi falta una cosa. Nosaltres posem que aquestes sancions tinguin caràcter retroactiu per als que foren nomenats. I per als que els nomenaren? Perquè ens trobem davant d'un fet pel qual nosaltres desencadenem totes aquestes sancions; però és un fet que el delicté té dos autors: el que nomena i el que accepta. Solidarís, inseparables. Ara, que em direu: Com podem anar a sancionar determinats gestors de categoria superior? Sancionem fins allà on sigui possible. Ja que féu una llei casuística, que per fer-la casuística àdhuc donen recursos, per què volem matar els pollets i no la lloca? Matteu la lloca.

El Sr. FRONJOSÀ: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fronjosà.

El Sr. FRONJOSÀ: Senyors Diputats: Si tots els companys advocats d'aquesta Cambra, personalment no fossin bones persones i extremadament simpàtics, jo diria: L'advocat, heus ací l'enemic! L'advocat és un home...

El Sr. PRESIDENT: No s'ha adonat la V. S. de la nostra toga, de la història de la nostra toga?

El Sr. FRONJOSÀ: Sí, sí. La història de la toga! Nosaltres en portem molts blaus a l'esquena de la història de la toga.

El Sr. PRESIDENT: Però hi ha moltes llibertats al carrer conquerides gràcies a la toga!

El Sr. FRONJOSÀ: El poble les ha guanyat sense la toga!

El Sr. PRESIDENT: I amb la toga, senyor Fronjosà! Aleshores no hi havia l'opinió al carrer, i era la toga de l'advocat la que va mantenir l'esperit liberal en circumstàncies difícils, fent sentir la veu de la justícia

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Molt bé! Molt bé!

El Sr. FRONJOSÀ: O molt malament, perquè el senyor Casanovas, que sempre em convenç amb la seva dialèctica, aquesta vegada no ha aconseguit convence'm.

El Sr. PRESIDENT: Segueixi la V. S. referint-se al dictamen.

El Sr. FRONJOSÀ: Jo, és clar, dintre de la meua insignificància, no puc jutjar la categoria professional del senyor Simó i Bofarull; però sí que puc dir la impressió que m'ha produït: m'ha aclaparat amb la seva ciència jurídica. Ara, que jo li faig una juguesca al senyor Simó i Bofarull: Si en el moment d'anar a reclamar els sufragis del poble, d'aquell poble que ell viu constantment, d'aquell poble treballador amb el qual comparteix les seves alegries i les seves vicissituds, li parlava amb aquell llenguatge precaucionista i incompreensible per a ell, tinc el convenciment que tindriem la dissort de no poder mantenir altra vegada — si és que nosaltres tenim la sort de poder-hi tornar — aquests diàlegs en aquesta Cambra amb ell. Perquè jo vull parlar un llenguatge sincer, i és que les paraules del senyor Simó i Bofarull a mi m'han produït un efecte sospitos, vaig a explicar-ho. És ja tradicional en tota la història d'Espanya, que les classes treballadores i les classes populars, amb Monarquia o amb República, amb Dictadura

de tipus feudal, com la Monarquia va establir; o bé amb una Dictadura de tipus feixista, com elements interferits dintre del camí de la República establiren l'any 1934; com en un període republicà governant les Esquerres, com el d'ara, sempre són aquestes classes populars les que vénen obligades d'una manera rigorosa i rígida, a seguir els camins de la Llei. I si es desvien, senyors Diputats, si es desvien, tot el pes d'aquesta Llei, d'aquest Codi Penal que han arribat a fer els senyors d'aquestes togues, i tota la tradició legal i tota la tradició jurídica, cau damunt les espatlles febles dels adscrits a la gleba, dels pobres que no tenen altra feina en aquests moments, no pas d'estudiar aquests conceptes jurídics, sinó d'anar a la conquesta de llur llibertat i de llur pa. I en canvi veiem — no sé per quines susceptibilitats jurídiques i d'aquest Dret, d'aquest Dret en la confecció i en l'establiment del qual les classes populars no han intervingut per res — que no se'ns ha tingut en compte per res, no se'ns ha consultat per res, i, per tant, a ningú no ha d'estranyar que aquest Dret no ens mereixi a nosaltres cap classe de respecte ni ens interressi per res.

Senyors Diputats: tinguem en compte que el poble espera, per damunt de les nostres elucubracions filosòfiques i jurídiques, alguna cosa que plasmí en realitat la victòria del 16 de febrer. I nosaltres podem fer totes les disquisicions que volguem, i podem lliurar-nos a tots els debats que volguem; però el poble vol veure ben aviat, que acabin coses que encara en aquest moment estan passant als pobles de Catalunya. Encara en aquest moment es dona la circumstància que es poden bufetejar Alcaldes d'elecció popular per antics gestors! Avui, amb el Govern d'Esquerres que hi ha a Espanya, i amb el Govern d'Esquerres que hi ha a Catalunya, encara es donen casos que s'ha bufetejat — ho torno a repetir per si algú no m'hagués entès ben clarament — per part d'alcaldes gestors, alcaldes populars, alcaldes que havien sortit de presidí! Que aquests alcaldes, en demanar l'auxili de la Guàrdia civil perquè detingués aquell gestor que l'havia atropellat, encara avui, senyors Diputats, la Guàrdia civil s'ha negat a detenir el gestor, i quan aquest alcalde popular ha recorregut al Jutjat de Primera Instància per a fer prevaler el seu dret, les seves prerrogatives, la seva autoritat, el Jutge ha dit que no trobava matèria punible en l'agressió de què havia estat víctima l'alcalde popular per aquell individu que havia fet d'alcalde gestor.

Encara més: avui trobem empleats municipals, antics empleats municipals, que per llurs idees polítiques foren acomiadats en venjança a aquestes idees que professaven i defensaven; després dels fets d'octubre, ens trobem avui com encara passen llur misèria i encara no han estat reposats a llurs càrrecs. Jo invito el senyor Simó i Bofarull, que vagi a aquests alcaldes, i vagi a aquests funcionaris, i els canti aquesta famosa ària que ens ha vingut a cantar aquí aquesta tarda.

El poble espera una Llei, ho dèiem nosaltres. Recordo que una vegada al Price vaig sentir com l'alcalde de Barcelona, el senyor Carles Pi i Suñer, deia: «No us llenceu, si el triomf corona la nostra campanya, a esclats de venjança». Pocs

dies després jo tenia ocasió de parlar en aquell mateix local, a un auditori, diria gairebé idèntic. Jo recollia les paraules del senyor alcalde de Barcelona, i deia: No, no ens llencem si volem, si ens diuen que no hem de fer-ho, perquè és inèdita la nostra venjança i no sé els resultats que donarà; no ens llencem, doncs, a esclats de venjança. Ah!, però volem justícia, això sí. I per a fer justícia en el període que va del 6 d'octubre al 1.º de març, no hi ha organismes, dintre de la vida pública, que la puguin fer.

Deia el senyor Simó que era una Llei excepcional. D'acord. És que és una Llei excepcional per a un període excepcional també, per a una política, per a un tipus de política excepcional també, i, per tant, nosaltres confiem a les Lleis vigents actualment, a tota la carcassa de Lleis vigents actualment, la judicació, l'esmena, la correcció i la sanció a un període excepcional de la política catalana i de la política espanyola. Però a nosaltres ens interessa, i n'estem parlant ara, la política catalana. Per tant, no se'ns faci apel·lar al Tribunal Contencioso-Administratiu i a aquesta colla de Tribunals que existeixen. Nosaltres creiem que, primer que un procediment de rapidesa, i després perquè la característica del moment que s'ha viscut durant aquest temps depassa les previsions del legislador, nosaltres hem de procurar fer una Llei que s'adapti precisament a les circumstàncies que es crearen després del 6 d'octubre i les que se n'han derivat.

Em deia un dia un company advocat, que ja hi ha en les Lleis vigents manera de sancionar aquells que feren el paper de gestor, per usurpació de poder. Bé; però no hi ha hagut ningú que hagi dit res de tot això. No s'ha aixecat cap alcalde, no s'ha aixecat cap home de govern que hagi recorregut als Tribunals competents...

El Sr. ARNAU: Jo us puc dir que sí.

El Sr. BRU I JARDÍ: Els qui protestaven, els portaven a la presó.

El Sr. FRONJOSA: Doncs que aprenguin els amics de la juridicitat!

Deia el senyor Simó i Bofarull, d'una manera brillant — perquè m'admira precisament la manera de parlar del senyor Simó i Bofarull —, en una disquisició, que hi ha coses que a través de desviar-se de l'ordre jurídic, estan rodejades d'unes condicions — ho deia amb un altre llenguatge molt més brillant que el meu — que era impossible sancionar, d'aplicar sancions, de poder-se anullar; això deia. És clar que si, per exemple, s'ha fet una carretera durant aquest període, no anem a destruir aquella carretera. Ah! Però aquella carretera es va construir perquè algú va manar que es construís, i aleshores, contra aquell que va manar que es construís, es poden aplicar les sancions. No cal destruir la carretera. Per això nosaltres en el nostre art. 1.º diem que són sancionables per il·legítims i contraris a l'ordre jurídic, els actes. Això vol dir, precisament, que hi ha possibilitat de correcció, àdhuc en aquelles coses que per les circumstàncies que les rodegen no poden declarar-se nul·les ni es poden ja desfer. Però, en canvi, en tot moment, en virtut de l'article 1.º que nosaltres proposem, que nosaltres hem presentat com a vot particular, possibiliten

el que aquells individus, que d'una manera il·legítima — poso per exemple, i continuo posant aquest exemple — varen construir aquesta carretera, puguin comparèixer a respondre d'aquell acte seu i se'ls pugui sancionar si són mereixedors de sancions.

Altra condició o propietat tenen els nostres vots particulars en conjunt, i és que perllonguen l'acció sancionista; és a dir, que no deixen localitzades les sancions que tots creiem que s'han d'aplicar als gestors solament en la vida municipal, i nosaltres les perllonguem fins a la vida política, fins a l'actuació administrativa dels homes que actuaren com a gestors del Govern de la Generalitat. I amb això, em permeto recordar la coincidència que hem tingut amb el prec del senyor Armendares.

(*Entra a la Cambra l'honorable senyor Conseller d'Obres Públiques i d'Assistència Social i Sanitària.*)

Precisament, creient nosaltres interpretar com el senyor Armendares, la voluntat del poble de Catalunya — i consti que quan nosaltres parlem del poble, solament ens referim a les classes treballadores, perquè no ens interessin les altres classes, — pensant nosaltres interpretar, com ell manifestava que interpretava la voluntat dels ciutadans amb els quals està en contacte, demanem també que siguin sancionats aquells senyors que entraren per la porta del darrera de la Generalitat; que es valgueren d'un rossinyol, que saltaren taules i rebentaren finestres fins arribar als despatxos de les Conselleries; cal escarmentar-los, perquè no sigui possible que hi hagi gent predisposada a atropellar la voluntat col·lectiva, i perquè serveixi d'escarment a tots els senyors que un dia puguin trobar-se predisposats a repetir el mateix. Aquest és el motiu pel qual nosaltres perllonguem aquesta Llei fins àdhuc als gestors de la Generalitat. I ens plau també coincidir amb el senyor Simó i Bofarull quan deia que s'anava a castigar els pollets i no es castiga la lloca. No, no! Nosaltres volem castigar els pollets, la lloca, el pollastre i els ous. (*Rialles.*)

Tot i comprenent les virtuts que tenen les classes populars, no podem confiar en la medecina de la civilitat. No hi podem confiar. No podem confiar, per exemple, que les institucions religioses marxïn perquè el poble, tot el poble els hagi declarat el boicot. No, no; fóra massa llunyana aquesta solució!

Nosaltres afirmem aquí — és el motiu de la nostra existència en aquests escons, i és el motiu de la vostra existència (*l'orador s'adreça a la Majoria*) en els vostres — les virtuts del poble, el bon sentit del poble, la clara percepció del poble per a escollir els seus representants. Però aquesta fórmula laberíntica de la civilitat, nosaltres no la podem acceptar, perquè sabem que ens transportaria massa lluny per a fer la justícia que nosaltres i vosaltres havíem promès conjuntament abans del 16 de febrer. Suposem que ni la juridicitat, ni la civilitat, poden fer la més mínima impressió en el vostre ànim per a acceptar una fórmula, una altra fórmula que no sigui la recta, la clara, la que el poble pot comprendre i entendre, i és precisament la que el poble espera de tots

nosaltres. Altra cosa produiria una decepció en el seu ànim, produiria uns efectes polítics després en l'ordre general; és molt possible que així com el primer bienni, així com després de la proclamació de la República, ens poguérem aguantar dos anys mantenint-nos en una situació d'esquerra, avui jo us asseguro que no fóra possible aguantar la meitat de temps.

Les classes treballadores, que, com he dit, tenen una quantitat de bon sentit i una quantitat d'honradesa d'interpretació que no es troba en les altres classes de la col·lectivitat, veuen que s'han de resoldre una pila de problemes previs, i us donen aquest marge de confiança perquè els aneu resolent. Però no intenteu, no intenteu fer una Llei, volent-les enganyar, volent-les fer veure que voleu fer allò que no teniu intenció de fer! I jo he de confessar que encara que sigui treballador, em penso que sé distingir el que hi ha sota de la literatura d'aquest projecte de Llei, sota del dictamen de la Comissió. Aquest projecte de Llei, aquest dictamen que ha presentat la Comissió, en el fons del fons no fa res, ni sanciona res, ni corregeix res, ni castiga ningú. I això ha fet que nosaltres presentéssim aquests vots particulars; això ha fet que nosaltres ens aixequéssim de grat o per força, i us diguéssim: Senyors de la Majoria i senyor que constituïu la Comissió, no podem estar d'acord amb vosaltres en aquest Projecte de Llei i en aquest dictamen, per la manera que l'heu presentat, perquè aquest dictamen, tal com l'heu fet, no sanciona res, ni corregeix res. És més, aquesta dictamen, aprovat tal com ha vingut presentat per la Comissió d'aquest Parlament, jo us asseguro que seria un estimulant per l'avenir, perquè veuríem que tots aquells que han exercit funcions gestores estan completament immunitzats per a repetir tantes vegades com creguin convenient els seus atropells i els seus crims.

És clar, jo comprenc que les dretes de Catalunya no estan d'acord amb aquesta Llei. Els senyors de Lliga Catalana creïem nosaltres que anirien a presentar un vot contra la totalitat del Projecte de Llei, una mena d'aquelles proposicions que es fan als nostres comicis «de no hi ha lloc a deliberar». És va arribar a amenaçar un dia a la Comissió de Governació amb recórrer al Tribunal de Garanties Constitucionals, i això a nosaltres no ens impressiona, perquè ja estem acostumat a veure'ls recórrer a aquell Tribunal. Però això a vosaltres no us ha d'impressionar tampoc, ni la disconformitat d'aquests senyors en aquesta Llei, ni l'amenaça de recórrer al Tribunal de Garanties. Res d'això no pot afeblir en nosaltres els propòsits de fer justícia, perquè nosaltres i vosaltres no devem la nostra presència en aquests moments aquí a la voluntat d'aquests senyors. Malgrat les consideracions que puguin fer aquests senyors, malgrat vulgui dir-se que representen un sector de la vida catalana, que jo no nego ni discuteixo, hem de convenir que el poble el dia 16 de febrer, la gent ens va votar i ens va portar aquí el dia 16 de febrer, trobant-se radicalment en contra del sector de poble que representen aquests senyors. Perquè hem de veure i hem de pensar amb qui anaven aquests senyors, amb la companyia que anaven aquests senyors, amb la

categoria de gent que anaven aquests senyors, perquè hàgim de donar bel·ligerància a les opinions que ací puguin manifestar.

A més, entre aquests senyors hi ha delinqüents, perquè si nosaltres aquest projecte de Llei proposem promulgar-los fins als mateixos gestors de la Generalitat, és perquè sabem que hi ha indicis que amb la intervenció i amb la influència política del senyor Duran i Ventosa es van pagar per la Comissió Mixta d'Acasernament, tres milions de pessetes per una finca que havia estat avalorada en 700,000 ptes.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Fronjosà.....

El Sr. DURAN I VENTOSA: És la primera vegada que ho sento!

El Sr. FRONJOSÀ: Coneix el senyor Encesa? Doncs apaguï i anem.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Fronjosà, segueixi la V. S. amb la discussió i no interpellï els senyors Diputats.

El Sr. FRONJOSÀ: Tinc aquí uns documents que acrediten el que dic i jo em guardaré prou, jo em guardaré prou de dir que l'única culpabilitat que hi ha aquí és la del senyor Duran i Ventosa. No, no! Però el que jo dic és que, precisament, perquè pugui tenir la seva consciència satisfeta, cal que siguin els primers predisposats a acceptar la promulgació d'aquesta Llei els mateixos governants gestors de la Generalitat, perquè la seva honorabilitat no quedi en entredit. I torno a afirmar, que això que jo he dit ací, que la Comissió Mixta d'Acasernament va donar tres milions de pessetes, mitjançant la influència política del senyor Duran i Ventosa, per una finca valorada en set-centes mil. Això ho dic i ho mantinc, i això nosaltres, Diputats de Catalunya, tenim l'obligació d'esbrinar-ho per tal de saber si és cert o no és cert, i si és cert, sancionar-ho fins al presidi si convé.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. FRONJOSÀ: Hem de saber també que quan diem nosaltres que no solament....

El Sr. PRESIDENT: Senyor Fronjosà, la Presidència l'ha cridat a l'ordre diverses vegades. Observi la V. S. que quan es volen fer acusacions d'aquesta gravetat no és possible fer-les passar d'esquitllentes en un debat que no hi té res a veure. Acusacions d'aquesta mena, a les quals la Presidència no dona, ni pot donar cap crèdit, afecten l'honorabilitat d'un digne company nostre. I solament en sessió secreta podrien ésser debatudes. Una altra cosa no fóra ni reglamentari, ni digne del respecte que devem nosaltres mateixos a la nostra investidura.

El Sr. FRONJOSÀ: Defenso el meu vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Perfectament; però la V. S. no ha de recollir a gràtiant coses l'exposició de les quals no és reglamentària en aquests moments.

El Sr. FRONJOSÀ: Tinc una carta signada, que no llegiré, perquè el senyor President, amb molt encert i vetllant pel respecte del Reglament de la Cambra, em prohibeix llegir-la...

El Sr. PRESIDENT: No li he prohibit llegir cap document, senyor Fronjosà; però observi

que la V. S. fa manifestacions que no fan referència a la totalitat de la Llei que es discuteix. El que avui pot semblar a la V. S. una parcialitat de la Presidència a favor de determinada persona, un altre dia, en circumstàncies diferents, la V. S. mateixa ho considerarà com un acte de parcialitat. Aquesta Presidència creu sempre interpretar amb la màxima imparcialitat els reglaments i el dret de protecció que tenen tots els senyors Diputats. Llibertat de discussió, tota; però d'això a involucrar les qüestions apartant-se d'allò reglamentat, no! Segueixi la V. S.

El Sr. FRONJOSA: Aquestes declaracions les he fet perquè en defensa del vot particular de la Minoria...

El Sr. PRESIDENT: Però ara, observi la V. S. que no estem en la defensa dels vots particulars, sinó en la impugnació de la totalitat.

Aquesta Presidència no vol posar cap limitació a la discussió, i cregui la V. S. que em sap greu haver-lo d'interrompre, perquè ja sap que sempre se l'escolta amb curiositat. Segueixi la V. S.

El senyor FRONJOSA: Doncs bé, nosaltres dèiem en aquest primer article del vot particular, que cal promulgar també, que cal perllongar també l'acció sancionista, no solament als organismes municipals, a la gestora de la Generalitat, sinó també a tots aquells organismes i corporacions que estan subordinats a l'un o a l'altra, o que n'estan influïts. Es per això que he parlat d'aquesta qüestió de la Junta Mixta d'Acasernament. Es per això, que em veig obligat també a parlar de la malversació de cabals que s'ha fet a l'Institut contra l'Atur Forçós, i ho dic per justificar la conveniència que això no quedi circumscrit a la vida municipal, sinó que es perllongui a tots els organismes de Catalunya de caràcter públic i popular. Jo afirmo aquí, amb documents que tinc, perquè no sóc un impostor ni un home que sigui tan vil per a dir coses que almenys no les hagi fet garantir amb documents degudament signats per persona responsable; jo afirmo que durant el Govern gestor de la Generalitat s'ha fet servir diner de l'Institut contra l'Atur Forçós — i això ens afecta a nosaltres d'una manera extraordinària — per qüestions de caràcter polític-electoral i per àpats a l'Hotel Colom, on hi assistia l'aleshores Conseller d'Obres Públiques...

El Sr. CANTURRI: En això teniu raó!

El Sr. FRONJOSA: Es així, això.

El Sr. CANTURRI: (*Adreçant-se a la Minoria de Lliga Catalana.*) Vosaltres vàreu destinar unes pessetes de l'Atur Forçós a una partida de la Catedral de La Seu, que no la podíeu subvencionar. (*Rumors.*)

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No era així!

El Sr. PRESIDENT: Segueixi el senyor Fronjosà i mantingui's dintre de l'actitud reglamentària.

El Sr. FRONJOSA: Ja comprendran els senyor Diputats que això és així. Això el poble ho sap, perquè nosaltres ens encarreguem de dir-ho, perquè no volem amagar-li, perquè volem formar l'estat i l'ambient d'opinió, perquè si no fem justícia nosaltres, el poble se la farà — i l'única manera que el poble no se la faci, és que nosaltres la fem prèviament. Si vosaltres no accepteu aquests

vots particulars nostres, nosaltres tindrem completament salvada la nostra responsabilitat. Que no trobeu punibles aquelles carnestoltes del dia de Lerroux? Qui ha de pagar això, el poble? El poble ha de pagar el dia de Lerroux? Ah, no! El poble no ha de pagar el dia de Lerroux, han de pagar-lo els que el van organitzar. Qui ha de pagar les despeses i el muntatge del carnet electoral que van fer tots aquests senyors mentres manaven? El poble? El poble no ha de pagar-ho!

Per això nosaltres, per arribar a aquesta conclusió, ultra ampliar el sentit de l'art. 1.er d'aquest projecte de Llei amb el nostre vot particular, hem posat aquests dos articles addicionals. En el primer, que nosaltres en diem tercer bis, diem que tots els perjudicis que s'hagin ocasionat i els que es puguin ocasionar, en virtut de la declaració de nul·litat en seran responsables, econòmicament i judicial, aquells gestors que van prendre els acords i els van portar a la realització. Perquè fóra bonic, fóra molt bonic, que nosaltres condemnéssim després el poble a pagar les disbauxes que aquests senyors han fet; fóra bonic, per exemple, que si un empleat municipal, en tornar-lo a reposar en les seves funcions, no ha cobrat els salaris des que el van treure, ara vingüés l'Ajuntament popular i hagués de treure de la seva butxaca l'import d'aquells salaris que no se li pagaren, d'una manera injusta. No, no! Tots aquells senyors que feien de gestor, gairebé eren el bo i millor de cada casa; tots sabem que la situació econòmica d'ells gairebé era sempre de les que estaven millor. Que paguin, que paguin! És el menys que poden fer: pagar.

El Sr. CANTURRI: Es difícil, perquè no paguen mai! (*Rialles.*)

El Sr. FRONJOSA: Per altra banda, jo no crec en aquella sanció, senyors Diputats, dels tres anys d'incapacitat política. Aquí potser sí que hi juga una mica la sensibilitat del poble. Però nosaltres creiem que aquesta sanció és una ficció. Nosaltres, quan un poble elegix uns representants, creiem que no es pot anar, en nom de res i d'una manera immediata i fulminant, en contra de la seva voluntat lliurement expressada. Per això, si vosaltres voleu, podeu portar la sanció a aquest terreny. Perquè, a veure, quants anys dura l'exercici del càrrec de regidor?; quants anys dura l'exercici del càrrec de Diputat al Parlament de Catalunya?; quants anys dura l'exercici del càrrec de Diputat al Parlament espanyol? A què els condemneu? A res! Perquè el càrrec de regidor dura quatre anys; el de Diputat al Parlament de Catalunya, cinc; i al del Parlament espanyol, quatre. Per tant, no els condemneu a res. Això fa que donem la impressió al poble que nosaltres som impunistes.

Diem en l'altre article que addicionem — i em vaig a circumscriure als dos articles que nosaltres hem ajuntat a aquest dictamen de la Comissió — que el Parlament de Catalunya nomeni una comissió de Diputats perquè estudiï la conducta administrativa d'aquells senyors que van exercir funcions de gestor en la Generalitat. Perquè dèiem abans, quan el senyor Armendares feia el prec al senyor Conseller de Governació i al senyor Conseller de Justícia i Dret, que és molt còmode

el venir aquí a adoptar una posició de silenci, moltes vegades riure, volent dir allò que «a mi me les fas bullides», i al cap d'un temps, quan la convivència llimi certes asprors, hagi desaparegut tot.

Es clar; per això els veiem en els seus actes públics que diuen: «Quin gran país és Catalunya! A Catalunya no passen les coses que passen a la resta d'Espanya! Quin gran país és Catalunya, quin gran país!» A hores d'ara, a la Via Laietana, n.º 30, hi ha sempre una parella de policia que vetlla un edifici; a la plaça Catalunya, n.º 9, hi ha un edifici en el qual hi ha sempre una parella de policia; al passeig de Gràcia hi ha un centre polític que sempre, fins fa poc, tenia encara un nucli bastant important de policia; al *Correo Catalán* hi ha una parella de policia... Mentrestant, assalten centres d'esquerra i assalten centres socialistes, i maten els homes d'esquerra pels carrers de Barcelona. Quin gran país és Catalunya! Quin gran país és Catalunya! Quin gran país... per a ells; per a nosaltres no és un gran país.

I anem-ho fent així i anem-nos eternint, i anem creient que són liberals pel sol fet que s'abstingueren en el moment de la votació de la Llei del 2 de gener, i anem creient que diuen que van actuar com a gestors en el Govern de la Generalitat per a salvar el poc que quedava salvable — que no sé què varen salvar — de l'Estatut de Catalunya; anem-nos eternint amb aquella mena de bola que es fa córrer de la concòrdia catalana... Anem donant la impressió que som uns simuladors, i que al carrer i en els actes públics els ataquem, i diem que farem justícia, i que després, quan ens trobem aquí en aquest recinte, compartim alegrement i plàcida les satisfaccions, mentre el poble de Catalunya espera que fem justícia. Res més.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Duran i Ventosa.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Senyors Diputats: En la meua llarga vida política no m'havia trobat mai en el cas actual d'haver de respondre d'un acte meu, d'un dubte sobre la meua honorabilitat. He exercit càrrecs d'aquells més difícils, més espinosos, més dificultosos, en l'exercici dels quals tothom es troba exposat constantment que la seva honra, en un moment donat, pugui ésser tacada. Mai no m'hi havia trobat; però també diré que, com que tinc la consciència absolutament tranquil·la, no pas a aquest senyor Diputat que s'ha permès calumniar a l'empar de la immunitat parlamentària, sinó a tots els altres senyors Diputats, és als qui vaig a donar aquestes breus explicacions.

Nego, primerament, i dic que és calumniosa tota afirmació, que jo hagi exercit la menor influència de cap mena, en l'assumpte a què ha fet referència aquest senyor Diputat. Ho nego, rodonament; tingui els documents que tingui el senyor Fronjosà. Nego que en el Consell de Govern de la Generalitat, ni en cap altre organisme en el qual jo hagi intervingut, hagi usat cap acte, no de petició, ni tan sols de recomanació, ni de res referent a aquest assumpte. Però respecte a aquest, i respecte a tots els altres, vaig a fer aquesta

altra afirmació: en els vots particulars de la Minoria Socialista a aquest dictamen, n'hi ha un, que es refereix a la intervenció de dos Diputats d'aquest Parlament en el Consell de Govern de la Generalitat en el període transitori...

El Sr. BATTESTINI: Consell esquiro!l

El Sr. DURAN I VENTOSA: Jo esperava que es posés a discussió aquest vot particular, per a donar, llavors, al Parlament de Catalunya, que té dret a saber-ho, totes les explicacions que calguin, el perquè de les raons polítiques, justes o injustes, us agradin o no us agradin, que aprobeu o no aprobeu, que varen motivar la nostra intervenció en això. Jo demano al senyor President, que en aquella hora, prescindint d'aquesta anècdota d'ara, em reservi la paraula per a donar les explicacions al Parlament de Catalunya. Però en el moment en què hi hagi qualsevol que posi en dubte la nostra honorabilitat, jo prego al digne representant del Govern de la Generalitat de Catalunya, aquí present, que investigui dintre els arxius mateixos de la Generalitat, si qualsevol acte de gestió, del senyor Vallès o meu, pot haver incorregut en alguna falta de qualsevol ordre. Nosaltres estem disposats a respondre de tot allò que el Govern de la Generalitat, que té tots els arxius, tots els documents, tots els antecedents a la seva disposició, consideri que nosaltres hem incorregut en alguna responsabilitat. I en quant el que no sigui acte pròpiament de govern, jo diré més, encara: jo no faré com fan altres que s'escusen en la immunitat parlamentària, si hi ha algú que cregui que nosaltres hem comès qualsevol acte delictiu, no té més a fer que denunciar-ho als Tribunals de Justícia, i si ve el suplicatori aquí, jo seré el primer en demanar que es tramiti i es concedeixi aquest suplicatori, deixant acció lliure a la justícia, perquè es pugui judicar dels nostres actes.

I res més, perquè qui té la consciència tranquil·la, no pot fer més que posar-se a la disposició de tothom, per a respondre dels seus actes.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Se suspèn aquest debat.

Lectura del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei autoritzant l'Ajuntament d'Hospitalet del Llobregat perquè pugui incloure, com a cas especial, en el Pressupost extraordinari del 1936, que té en tramitació, en concepte de crèdits reconeguts, obligacions pendents per un total impost de 3.600,889'12 pessetes

(El senyor Secretari dona lectura al següent

«DICTAMEN

Reunida la Comissió Permanent de Governació sota la Presidència del senyor Manuel Galés i Martínez, amb assistència dels Vocals senyors: Arnau, Riera, Fontbernat, Folc, Rouret, Vallès i Pujals, Rovira i Roure, Fronjosà, i Terradelles, i actuant de Secretari el senyor Joaquim Bilbeny i Bosch, per tal de dictaminar sobre el Projecte de Llei autoritzant l'Ajuntament de l'Hospitalet de

Llobregat perquè pugui incloure, com a cas especial, en el Pressupost extraordinari del 1936, que té en tramitació, en concepte de crèdits reconeguts, obligacions pendents per un total import de 3.600,889'12 ptes., acorda, per majoria de vots, sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent

PROJECTE DE LLEI

Article únic. S'autoritza a l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat perquè, com a cas especial, en el Pressupost extraordinari del 1936, que té en tramitació, pugui incloure, en concepte de crèdits reconeguts, obligacions pendents per un total import de 3.600,889'12 ptes.

Palau del Parlament, 5 de maig del 1936. — El President, Manuel Galés. — El Secretari, Joaquim Bilbeny.»

Lectura del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei aprovant la segregació del submunicipi de Serra d'Almós; del terme municipal de l'Ajuntament de Tivissa, per tal de constituir-se en Municipi independent

(El senyor Secretari dóna lectura al següent

«DICTAMEN

Reunida la Comissió Permanent de Governació sota la Presidència del senyor Manuel Galés i Martínez, amb assistència dels Vocals senyors: Arnau, Riera, Fontbernat, Folc, Rouret, Vallès i Pujals, Rovira i Roure, Fronjosà i Terradelles, i actuant de Secretari el senyor Joaquim Bilbeny i Bosch, per tal de dictaminar sobre el Projecte de Llei aprovant la segregació del submunicipi de Serra d'Almós, del terme municipal de l'Ajuntament de Tivissa, per tal de constituir-se en municipi independent, acorda per unanimitat, de sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent

PROJECTE DE LLEI

Art. 1.er Es disposada la segregació del submunicipi de Serra d'Almós, del terme municipal de l'Ajuntament de Tivissa, per tal de constituir-se en municipi independent.

Art. 2.ª El Conseller de Governació és autoritzat per a dictar les ordres necessàries per al compliment d'aquesta Llei.

Palau del Parlament, 5 de maig del 1936. — El President, Manuel Galés. — El Secretari, Joaquim Bilbeny.»

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de divendres

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del Dictamen de la Comissió referent al Projecte de Llei sobre il·legitimitat dels acords de les Autoritats i Organismes de nomenament governatiu que regiren la vida municipal catalana durant el període comprès entre el 6 d'octubre del 1934 i 19 de febrer darrer.
3. Discussió del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei autoritzant el Govern de la Generalitat per a disposar una renovació extraordinària de Jutges i Procuradors municipals de Catalunya.
4. Discussió del Dictamen de la Comissió d'Incompatibilitats.
5. Discussió del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei autoritzant l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat perquè pugui incloure, com a cas especial, en el Pressupost extraordinari del 1936, que té en tramitació, en concepte de crèdits reconeguts, obligacions pendents per un total import de 3.600,889'12 ptes.
6. Discussió del Dictamen de la Comissió sobre el Projecte de Llei aprovant la segregació del Submunicipi de Serra d'Almós, del terme municipal de l'Ajuntament de Tivissa, per tal de constituir-se en municipi independent.

(S'aixeca la sessió a tres quarts de vuit de la vetlla.)

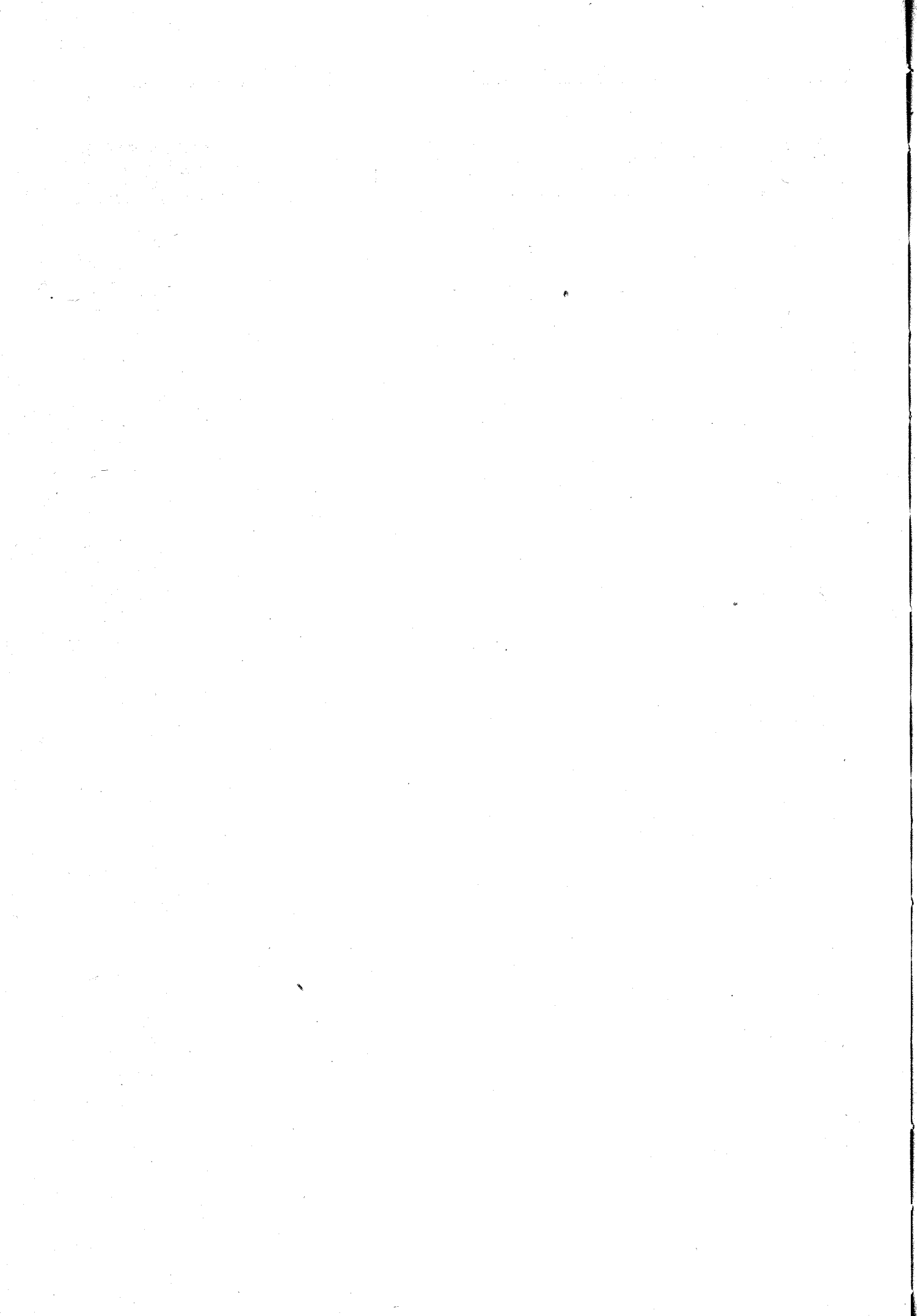
PARLAMENT DE CATALUNYA

L L E I

Aprovant la segregació d'una part del terme municipal de Sant Boi de Lluçanès, per tal d'ésser agregada al Municipi de Perafita

Article 1.º És disposada la segregació de part del terme municipal de Sant Boi de Lluçanès, per tal d'integrar-se al municipi de Perafita. Art. 2.º El Conseller de Governació és autoritzat per a dictar les ordres necessàries per al compliment d'aquesta Llei.

Palau del Parlament, 7 maig del 1936.

PARLAMENT DE CATALUNYA

L L E I

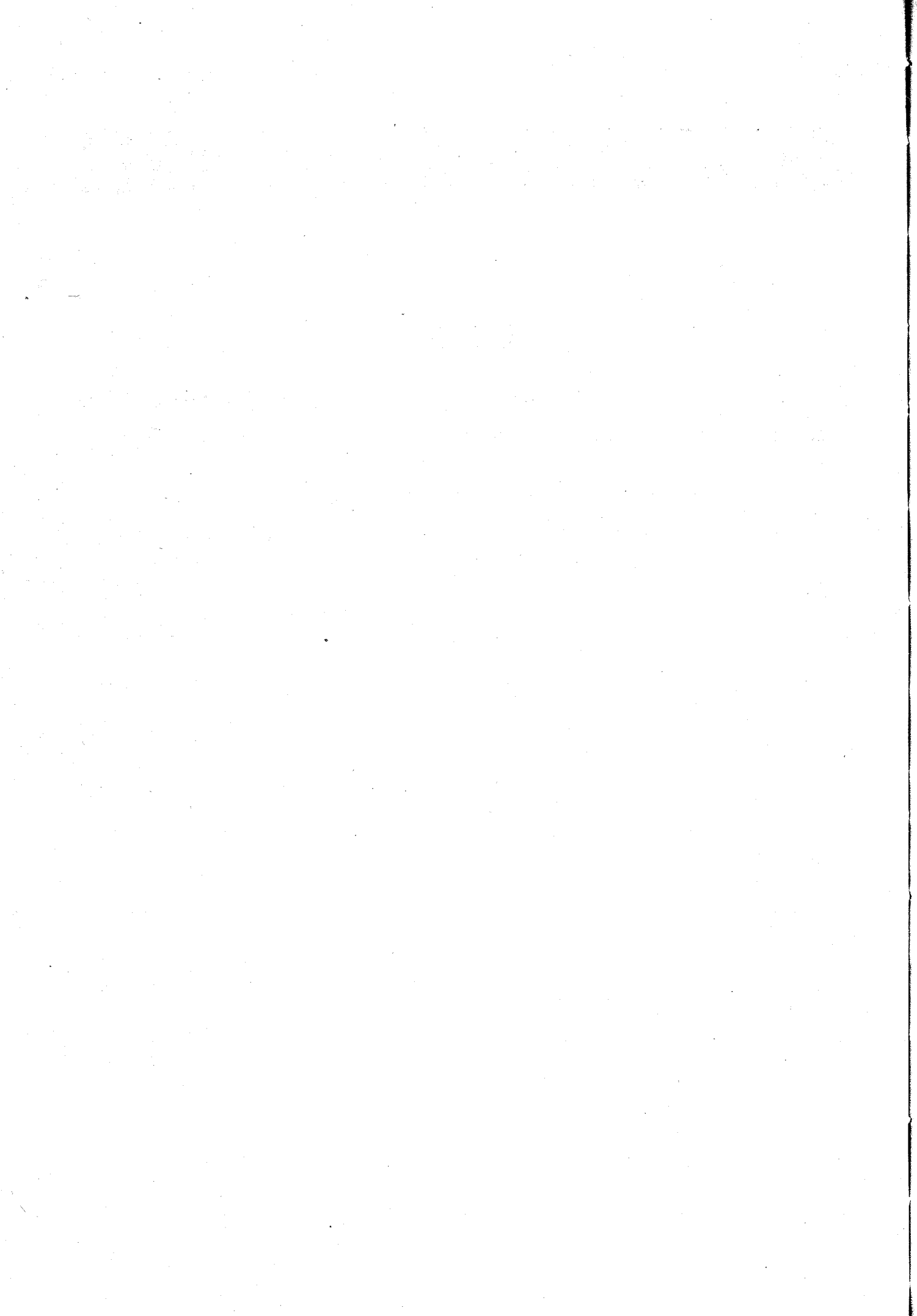
Aprovant la segregació de les barriades de Cogullada i Hostalets del terme municipal de Seva, per tal d'ésser agregades al Municipi de Balenyà

Art. 1.º És disposada la segregació dels barris de Cogullada i Hostalets, del terme municipal de Seva, per tal

d'ésser agregats al municipi de Balenyà.

Art. 2.º El Conseller de Governació és

autoritzat per a dictar les ordres necessàries per al compliment d'aquesta Llei.
Palau del Parlament, 7 maig del 1936.

PARLAMENT DE CATALUNYA

L L E I

Referent a la pròrroga de les autoritzacions contingudes en les Lleis del 13 d'abril del 1933 i 19 de març del 1934

Art. 1.º S'autoritza els Ajuntaments de Catalunya de més de 10,000 habitants perquè, com a recurs transitori per a l'actual Pressupost i successives pròrroques, incloguin o mantinguin entre les percepcions anuals llurs, en pressupostos ordinaris o extraordinaris, els arbitris a què es refereixen els arts. 1.º i 3.º de la Llei del 19 de març del 1934, i que en funció de la seva autonomia regularan els Ajuntaments,

atenent a la distinta capacitat contributiva, i sense altra limitació que l'establerta per a la quantia del gravamen en la invocada Llei del 1934.

En iguals condicions, amb la mateixa transitorietat i vigència, s'autoritza l'Ajuntament de Barcelona per a la utilització de les exaccions especificades a l'art. 2.º de la Llei catalana del 13 d'abril del 1933.

Art. 2.º En el cas que els arbitris

esmentats haguessin tingut consignació en pressupostos extraordinaris formulats i tramitats anteriorment al 6 d'octubre del 1934, i pendants únicament, en aquella data, de la definitiva aprovació de la Direcció general d'Administració Local, podran els Ajuntaments populars retrotraure aquests pressupostos a la situació que aleshores tenien.

Palau del Parlament, 7 de maig del 1936.

